599P1

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 5/22/98

DRAUGAS

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
May 23, 1998

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXVII Kaina 75c. ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, GEGUŽĖ – MAY 23, 1998 Nr. 101

Prezidentas vidaus reikalų ministre skirtų moterį

Vilnius, gegužės 22 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus, ketvirtadienį priėmęs vidaus reikalų ministro Vidmanto Žiemelio atsistatydinimą, naująja ministerijos vadove norėtų matyti Seimo konservatorę Rasą Rastauskienę, nes reikia, kad ministerijai vadovautų valdančiosios partijos atstovas, nesusijęs su privačiomis saugos tarnybomis ir patyręs politikas.

Todėl, prezidento nuomone, R. Rastauskienė, dirbanti Seimo Nacionalinio saugumo komitete, galėtų būti viena rimčiausių kandidačių į vidaus reikalų ministrus.

Kandidatus į ministrus prezidentui siūlo ministras pirmininkas, ir V. Adamkus norėtų, kad premjeras pasiūlytų būtent R. Rastauskienę, teigia šaltinis prezidentūroje.

Konservatorių partijos narė nuo pat jos įkūrimo R. Rastauskienė, kuriai dabar 40, turi medikės išsilavinimą, yra Kovo 11-osios akto signatarė.

Remiantis Eltos pranešimais, Rasa Rastauskienė teigia sužinojusi tik iš informacinių agentūrų pranešimų apie Lietuvos prezidento norą sakė, kad tai nėra visai korektiškas siūlymas, nes jai priimtinos „kitokios taisyklės", tačiau, sakė ji, norėtų padėkoti prezidentūrai už pasitikėjimą.

„Ministras pirmininkas turi prerogatyvą siūlyti kandidatus, todėl įžiūrėčiau tam tikrus politinius žaidimus", sakė Seimo narė, pažymėdama, kad užkulisių politiniuose žaidimuose ji nedalyvausianti.

Paskirtas vidaus reikalų ministras

Prezidentas Valdas Adamkus, atsižvelgdamas į ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus teikimą, naujuoju vidaus reikalų ministru paskyrė Stasį Šedbarą, iki šiol dirbusį valstybės konsultantu teisės klausimais.

Gavęs premjero teikimą prezidentas paskelbė žurnalistams pasirašąs dekretą dėl naujojo vidaus reikalų ministro paskyrimo. „Esu seniai pažįstamas su S. Šedbaru". „Tai dalykiškas, principingas ir kvalifikuotas specialistas, kuris žino, kaip problemas spręsti, jaučia, ką reikia daryti. Tikiu, kad S. Šedbarui, padedant vyriausybei, prezidentūrai ir Seimui, pavyks iki galo reformuoti ministeriją, atskiriant policijos funkcijas nuo civilinių ministerijos funkcijų", sakė žurnalistams G. Vagnorius.

Naujasis ministras žurnalistams sakė iš pradžių susipažinsiąs su konkrečia padėtimi ministerijoje, po to spręsiąs, kokių reikia pakeitimų ir jos struktūroje, ir kadrų sudėtyje.

40-metis S. Šedbaras turi teisininko išsilavinimą, 1993-1996 m. buvo Konstitucinio teismo teisėjas, po to paskirtas vyriausybėje dirbančiu valstybės konsultantu teisės klausimais.

Stasys Šedbaras

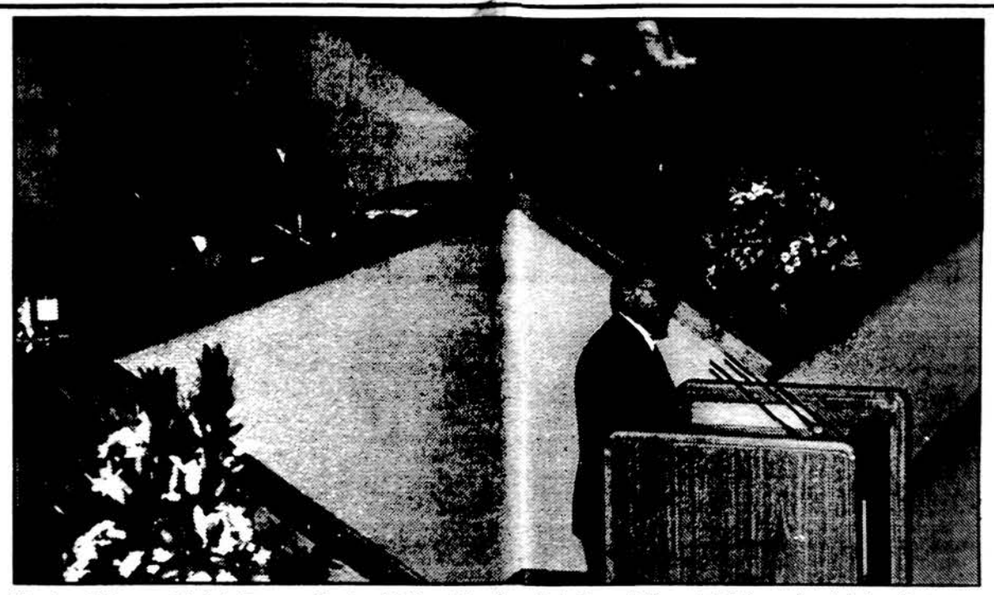

Nuotr.: Seimo posėdyje kalba prezidentas Valdas Adamkus, kairėje aukščiau sėdi Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir jo pavaduotojas Andrius Kubilius. (Elta)

Lietuvos vadovai ragina įvertinti tautos genocidą

Vilnius, gegužės 22 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus paragino daugiau dėmesio skirti lietuvių tautos genocido įvertinimui ir sudaryti palankesnes sąlygas grįžtantiems į Lietuvą tremtiniams.

„Represijų padarytų žaizdų gydymas turi būti visos mūsų tautos, visos mūsų valstybės rūpestis", pažymėjo prezidentas penktadienį iškilmingame Seimo posėdyje, skirtame Didžiosios tremties 50-mečio ir partizanų pasipriešinimo kovų paminėjimui.

1948-ųjų gegužės 22 dieną sovietai surengė didžiausią Lietuvos piliečių tremties akciją į atšiauriausias SSRS vietas, kuriose daugelis žuvo nuo nepakeliamų prievartinio darbo sąlygų. Per porą dienų buvo ištremta daugiau nei 11,000 Lietuvos šeimų.

V. Adamkus vienu svarbiausių valstybės uždavinių pavadino didesnį dėmesį genocido įvertinimui.

„Suprantu, kad istorinių faktų tyrimas reikalauja kruopščios ir atsakingos analizės. Tačiau laikas šiuo atveju nėra mūsų sąjungininkas", sakė prezidentas, primindamas, kad Lietuva dar turi galimybę kalbėti apie genocidą „lūpomis tų, kurie tiesiogiai su juo susidūrė".

Pasak V. Adamkaus, nors šiandien daugumos nuo represijų nukentėjusių asmenų teisės atstatytos, svarbu rūpintis iš Sibiro į Lietuvą grįžtančiais tautiečiais.

Prezidentas padėkojo visoms tremtinių ir rezistentų organizacijoms, savo veikla neleidžiančioms užmiršti šių problemų ir kartu pastebėjo, kad didžioji tremtis byloja ne tik skaudų istorinį faktą, bet ir parodo stiprų lietuvių tautos pasipriešinimą.

Lietuvos parlamento vadovas Vytautas Landsbergis pasiūlė specialiu Seimo nutarimu įvertinti sovietų vykdytą lietuvių tautos genocidą kaip tarptautinį karo nusikaltimą.

„Okupuojanti kariuomenė negali nesmerkiama naikinti civilių gyventojų, deginti sodybų ir kaimų, vežti dešimtis tūkstančių piliečių prieš jų valią iš jų šalies į okupuojančią valstybę", pažymėjo V. Landsbergis.

Pasak Seimo pirmininko, tokie veiksmai okupuotos valstybės gyventojų atžvilgiu yra nusikaltimas, ir Lietuvos uždavinys — įvertinti tai aiškiai, nuosekliai ir tarptautiniu mastu.

V. Landsbergis informavo, jog penktadienį įregistravo Seimo pareiškimo projektą „dėl masinių trėmimų iš Lietuvos į SSRS paskelbimo karo nusikaltimais".

„Masinės represijos, kurias okupuotos Lietuvos gyventojų atžvilgiu vykdė SSRS vyriausybė, ištremdama iš tėvynės daugybę šeimų su moterimis, vaikais ir seneliais, yra ypatingai sunkus karo nusikaltimas, su kryptingai užsibrėžto genocido požymiais", rašoma nutarimo projekte.

Dokumente taip pat reiškiama viltis, kad Rusija ras moralinių jėgų pripažinti šią tarptautinę nuostatą ir neribos savo teisinio bendradarbiavimo su Lietuva persekiojant karo nusikaltėlius, taip pat suteiks grįžimo paramą tremtiniams ir jų palikuonims.

Lietuvos lenkai užtarimo ieško Lenkijos Senate

Varšuva, gegužės 22 d. (BNS) — Lietuvos lenkai savo kalba norėtų rašyti pavardes, mokytis mokyklose ir nors kartą per savaitę lenkiškai melstis Vilniaus arkikatedroje.

Tokie pageidavimai buvo išsakyti Varšuvoje įvykusiame Lenkijos Senato emigracijos ir lenkų užsienyje reikalų komisijos posėdyje, kuriame buvo svarstomos Lietuvos lenkų problemos, penktadienį rašo dienraštis „Nasz Dziennik".

Lietuvos lenkų sąjungos pirmininkas Ryszardas Maciejkianecas posėdyje kalbėjo apie pavardžių rašymo sutartį tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Anot dienraščio, Lenkijos nuostata šiuo klausimu vienareikšmė — lenkų mažuma Lietuvoje turi teisę vartoti savo pavardes ne tik pagal skambesį, bet ir rašyboje, tačiau Lietuvos požiūris nėra vienareikšmis, todėl sutarties pasirašymas užsitęsė.

Lietuvos lenkų mokytojų sąjungos pirmininkas Juzefas Kwietkowskis posėdyje pabrėžė, kad lenkų visuomenė Lietuvoje nori tradicinių mokyklų, kuriose visi dalykai būtų mokomi lenkų kalba. „Tokia yra tėvų pozicija, jie nenori, kad lenkiškai būtų mokoma tik trijų dalykų — lenkų kalbos, istorijos ir geografijos", teigė jis.

Pasak laikraščio, svečias senatoriams kalbėjo apie blogą lenkiškų mokyklų Lietuvoje materialinę padėtį, mokyklinės įrangos bei mokytojų trūkumą. J. Kwietkowskis senatorių paprašė sudaryti sąlygas Lietuvos lenkų jaunimui mokytis Lenkijoje, kurie „sugrįžę į Vilnių sudarytų intelektualų elitą ir galėtų ruošti lenkiškų mokyklų kadrus".

Laikraštis taip pat pažymi, jog posėdyje dalyvavę Lietuvos lenkų atstovai „prašė, kad Lenkijos valdžia, ruošdama valstybinės politikos Lietuvos lenkų atžvilgiu principus ir mechanizmus, atsiklaustų jų nuomonės".

KGB šešėlis krinta ant bylas „suradusių" parlamentarų

Vilnius, gegužės 20 d. (BNS) — Konservatorė Rasa Rastauskienė neatmeta galimybės, kad bylas, keliančias įtarimų dėl valstybės pareigūnų bendradarbiavimo su KGB, teikiantys parlamentarai gali patys būti užverbuoti šios saugumo tarnybos.

„Gali būti, kad buvusių saugumiečių veiklą Lietuvoje — ne praeitis, o skaudi dabartis, įtakojanti politinį valstybės gyvenimą", sakė ji spaudos konferencijoje trečiadienį.

R. Rastauskienė mano, kad sėkmingoje VSD operacijoje sulaikant buvusius KGB darbuotojus be galo svarbios yra žinios, jog vienas suimtasis minimas bylose, susijusiuose su Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio ir buvusios Europos reikalų ministrės Laimos Andrikienės apšmeižimu.

Pasak jos, Vytauto Čepo, Aloyzo Sakalo, Stanislovo Buškevičiaus, Kazio Bobelio, Antano Terlecko „paleistas baisus bumerangas" atsisuka prieš juos pačius.

R. Rastauskienės manymu, tikrieji KGB bendradarbiai yra tie, kurie „nuolat 'netyčia' rasdavo senų popierių krūvas savo pašto dėžutėse".

Konservatorė teisingu Generalinės prokuratūros žingsniu pavadino prašymą leisti atvesdinti parodymų nedavusius Seimo narius K. Bobelį ir S. Buškevičių.

R. Rastauskienė mano, kad tai visus Seime atstovaujančių politinių partijų vadovus privertė labai aiškiai pasakyti, jog parlamentarai privalo kviečiami atvykti bei liudyti baudžiamosiose bylose.

Sveikatos apsaugos ministras: Reikia leisti gydytojams gydyti

Vilnius, gegužės 21 d. (Elta) — „Sprendimą užimti Sveikatos apsaugos ministro postą priėmiau tikėdamasis pagerinti sąlygas mūsų auksarankiams gydytojams dirbti jiems priklausantį darbą", pasakė naujasis sveikatos apsaugos Mindaugas Stankevičius per vyriausybės pusvalandį Seime, atsakydamas į Seimo nario Jono Avyžiaus klausimą, kokios naujos idėjos jį padrąsinusios šiam žingsniui.

„Ne mokyti, kaip gydyti, o sudaryti normalias sąlygas", patikslino atsakymą ministras.

Įžangos kalboje M. Stankevičius pranešė apie ketinimą sudaryti ministerijoje gerų, kvalifikuotų specialistų komandą ir tai, pasak jo, bus ne kokie nors garbės konsultantai, o įvairių sričių specialistai su konkrečiais įsipareigojimais ir atsakomybe.

Viena iš ypač svarbių šiuo metu ministras pavadino slaugos ligoninių problemą. Ji bus siejama su Socialinės apsaugos ministerijai pavaldžių globos namų problema. Plečiant šių įstaigų tinklą, rasis ne tik labai reikalingų slaugos lovų, bet ir darbo medicinos personalui. Dabar dažnai kartojama, kad Lietuvoje per daug ligoninių, per daug gydytojų, ir šiuos klausimus, sakė ministras, mes turime spręsti civilizuotai — keičiant ligoninių profilius, perkvalifikuojant gydytojus.

Daug teks nuveikti pertvarkant visuomenės sveikatos priežiūrą, kurios reforma, ministro žodžiais, iki šių metų balandžio mėnesio buvo pristabdyta. Ypatingą dėmesį teks skirti dabar nemažai priekaištų susilaukiančiai higienos kontrolei.

Kalbėdamas apie daugiausia nepasitenkinimo keliančią vaistų kompensavimo politiką, M. Stankevičius pabrėžė, kad pirmiausia būtina nurodyti principus, kuriais vadovaujantis kompensuojamų vaistų sąrašai turi būti sudaromi, nepamirštant, žinoma, finansinių galimybių.

Visiškai atvirai, be jokių užuolankų, ministras išdėstė ir savo nuostatą dėl sanatorijų. Nors tai, sakė jis ir labai skaudi problema, vien ligonių kasos sanatorijų neišgelbės. Turime apsispręsti, kiek šių įstaigų (lovų) ligonių reabilitacijai galime išlaikyti, o kitas reikėtų privatizuoti.

Ypač daug lėšų, kalbėjo ministras, reikia esamų gydymo įstaigų — pastatų ir įrengimų atnaujinimui.

Buvo pasidžiaugta, kad lakoniškai kalbėdamas ministras atsakė į visų norėjusių paklausti aštuoniolikos Seimo narių klausimus.

Kas galėjo paskelbti klastotę prieš Lietuvos premjerą?

Vilnius, gegužės 22 d. (BNS) — Lietuvos spaudos žiniomis, Seimo kuluaruose neseniai buvo paskleistas gandas, neva Vidaus reikalų ministerija turi informacijos, jog premjeras G. Vagnorius yra susijęs su didelėmis verslo grupuotėmis ir iš jų pasiskolinęs kelis milijonus JAV dolerių, kurių neketinąs grąžinti.

Tačiau operatyvinėje medžiagoje, kurioje užfiksuota ši informacija, net jos rengėjai pabrėžia, kad visos šios žinios yra nepatikrintos.

BNS žiniomis, ministro pirmininko aplinkoje neatmetama galimybė, kad VRM struktūroje atsiradusi suklastota informacija galėjo būti reakcija į Lietuvos vyriausybės žingsnius, nepatinkančius reakciniams sluoksniams Rusijoje.

Pasak šaltinių premjero aplinkoje, Rusijos reakcinių sluoksnių nepasitenkinimą ir mėginimus sukompromituoti Lietuvos ministrą pirmininką galėjo lemti vyriausybės ruošiamos įstatymų pataisos, draudžiančios buvusiems KGB kadriniams darbuotojams užimti tam tikras pareigas, taip pat JAV firmų pakvietimas investuoti į strateginius energetikos Lietuvos projektus.

Prezidento atstovė spaudai Violeta Gaižauskaitė patvirtino, kad ketvirtadienį prezidentui Valdui Adamkui vidaus reikalų ministras Vidmantas Žiemelis kartu su atsistatydinimo pareiškimu atnešė nepatikrintą informaciją apie premjerą, gautą iš vieno savo pavaldinio.

Pasak atstovės spaudai, VRM vadovas užtikrino V. Adamkų nematąs pagrindo ta informacija tikėti ir jos pateikėją ketvirtadienį atleidęs iš pareigų.

Tuo tarpu, pasak šaltinio premjero aplinkoje, partijos politinės tarybos posėdyje trečiadienį „pagrasinta susidoroti" su G. Vagnoriumi, „paskelbiant kai kurių ministrui V. Žiemeliui pavaldžių pareigūnų suklastotą medžiagą". Tai esą buvęs atsakas į premjero raginimą vykdyti jo anksčiau duotą nurodymą atleisti kai kuriuos paskirtus aukštus policijos pareigūnus, įtariamus ryšiais su Kauno nusikalstamomis grupuotėmis.

*** Pirmoji taksi paslaugų firma** Kaune taip pat pradės vežioti keleivius naujais automobiliais. 10 „Opel Omega" automobilių įsigijo bendrovė „Greitasis taksi". Automobiliai pirkti išsimokėtinai. 65,000 litų kainuojančius naujus automobilius vairuos 10 geriausių firmos taksistų.

Sąjūdžio jubiliejaus minėjimu turi rūpintis jo įkūrėjai

Vilnius, gegužės 20 d. (Elta) — Prezidento rinkimuose pralaimėjusio teisininko Artūro Paulausko vadovaujama Naujoji sąjunga (socialliberalai) (NS) kreipėsi į valdančiąją koaliciją, ragindama atsisakyti „ambicijų, pykčio ir dvasios neigimo" švenčiant Sąjūdžio dešimtmetį.

„Atsisakykite valstybinio ir partinio 'šventės sau' organizavimo. Atiduokite šventės rengimo iniciatyvą Sąjūdžio pirmapradžiams", sakoma Eltai perduotame NS prezidiumo kreipimesi į valdančiąją Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) ir Krikščionių demokratų partijos koaliciją.

„Sąjūdžio jubiliejus suteikia unikalią galimybę pademonstruoti, kad Lietuvoje prigijo Santarvės medis", teigiama dokumente.

NS taip pat ragina įsiklausyti į iš vieno Sąjūdžio įkūrėjų, poeto Justino Marcinkevičiaus žodžius apie tai, kad „jubiliejaus minėjimas yra puiki proga gražiai užbaigti Sąjūdžio veiklą".

Balandžio mėnesį apie pusės tūkstančio asmenų įsteigta NS kol kas neįregistruota Teisingumo ministerijoje, nors jau pateikusi visus būtinus dokumentus.

Ryškėja nusivylimas ir valdančiaisiais, ir opozicija

Vilnius, gegužės 21 d. (BNS) — Jaunalietuvis Stanislovas Buškevičius, užsiminęs apie iniciatyvą rengti pirmalaikius Seimo rinkimus, parlamente daugiau nebenorėtų matyti nei konservatorių, nei LDDP atstovų.

„Ir LDDP, ir konservatoriai yra vienodi. LDDP yra raudoni komunistai, konservatoriai yra balti komunistai", teigė jis spaudos konferencijoje ketvirtadienį, teigdamas, kad šios partijos „nepajėgios išvesti Lietuvą iš krizės".

S. Buškevičiaus manymu, geriausia išeitis būtų šio Seimo paleidimas ir naujų rinkimų surengimas.

Seimo, kuriame konservatoriai dabar turi daugumą, eiliniai rinkimai turėtų vykti 2000-aisiais.

„Turi ateiti kiti, nauji žmonės, nes dauguma dabartinių jau sustabarėję, neįmanoma su jais dirbti. Jų mąstymas ne tik stovi vietoje, bet eina atgal", apie LDDP vadovą Česlovą Juršėną, konservatorius Andrių Kubilių ir Arvydą Vidžiūną kalbėjo parlamentaras.

Pasak jo, daugelis šių partijų atstovų „gyvena kaip okupacijos metais ir nesijaučia esą suverenios nepriklausomos valstybės valdžios atstovai". „Susidaro įspūdis, kad tai yra Maskvos marionetės", sakė S. Buškevičius.

Jis užsiminė apie iniciatyvinės grupės kūrimąsi, kuri rengtų referendumą dėl pirmalaikių Seimo rinkimų. S. Buškevičius ketina dalyvauti jos veikloje.

KALENDORIUS

Gegužės 23 d.: Dezideritas, Andriejus, Merkurijus, Gertautas. 1946 m. mirė aušrininkas, Mažosios Lietuvos patriarchas Martynas Jankus.

Gegužės 24 d.: Vincentas, Joana, Zuzana, Gina.

Gegužės 25 d.: Beda, Grigalius, Marija Magdalena, Almantas, Jovilė. 1915 m. gimė filosofas dr. Juozas Girnius. Atminimo diena (JAV).

Gegužės 26 d.: Šv. Pilypas Neri, kunigas (1515-1595); Eduardas, Algimantas, Vėjas.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaguoja: Laima Šalčiuvienė
411 East Lynnwood Ave.
Arlington Heights, IL 60004

RYŠKI ATEITININKIJOS SPALVA LIETUVOS JAUNIMO PAVEIKSLE

„Žingsnis", pastaruoju metu vienas dažniausiai vartojamų žodžių, pasak AF pirmininko V. Malinausko, simbolizuoja organizacijos atvirumo nuotaiką ir ateitininkų norą peržengti visuomenės slenkstį.

Nauji impulsai uteniškiams

Taip Utenos katalikiškos dvasios „Saulės" vidurinėje mokykloje vykusią moksleivių pavasario akademiją apibūdino jos vadovė Vilhelmina Raubaitė. Didelis džiaugsmas, pasak jos, kad šioje akademijoje dalyvavo daug uteniškių, kad didelį dėmesį ateitininkams skyrė miesto Švietimo skyriaus vadovai ir pedagogai. Jie buvo pasiruošę priimti gausų ateitininkų būrį, domėjosi, kaip organizuojamos akademijos, kokie jų tikslai. Todėl šia tema Ukmergės rajono mokytojams buvo surengtas seminaras. Pasak. V. Raubaitės, tai pirmas atvejis, kada, vykstant akademijai, pedagogams iškilo poreikis gilinti ugdomojo darbo patirtį.

Kitas išskirtinis šios pavasario akademijos bruožas, V. Raubaitės nuomone, buvo grupių vadovų savarankiškumas. Jie, užaugę ateitininkijoje, žinojo, kokie veiksniai lemia akademijų darbo nuotaiką ir bendrą renginio ritmą. Vadovų posėdžiai, pasakojo Vilhelmina, vykdavo, galima sakyti, dainuojant, lengvai, be psichologinės įtampos, nes iš anksto buvo aptartos akademijos organizavimo detalės. Bendram susitelkimui didelės reikšmės turėjo viena pagrindinių akademijos temų: „Prievarta — Krikščioniškas požiūris į ją", kurią vedė kunigas Vytautas Sadauskas. Paaiškėjo, jog moksleiviško amžiaus jaunimą ši problema giliai jaudina, pareikšta daug minčių, būta nemažai atsivėrimų, patirta jaudinančių akimirkų.

Nors ši akademija laiko atžvilgiu buvo trumpesnė už kitas, tačiau šioji išsiskyrė savo turiningumu. Šį kartą dvidešimčiai moksleivių, kurie dalyvavo visose trijose rudens, žiemos ir pavasario akademijose, buvo įteikti atitinkami pažymėjimai. Utenos pedagogų pastangomis ateitininkai turėjo galimybę pasižvalgyti po Aukštaitijos valstybinį parką, aplankyti žymiausias jo vietas. Laimintinas įvykis akademijos dalyviams buvo Utenos bažnyčios klebono kun. Petro Adomonio kunigystės 50 metų jubiliejus, kurio iškilmėse jie dalyvavo. V. Raubaitė papasakojo, kaip šis Utenos dvasininkas nuoširdžiai globojo atvykusius ateitininkus, koks gražus užsimezgė grįžtamasis ryšys.

Atsiveriantys horizontai

Nuotaika, vyraujanti akademijose ir stovyklose, lyg ežero vilnys, žiūrėk, pasiekia kurį nors visuomeninį renginį. Dr. Arvydas Žygas pasakojo, jog neseniai jam dalyvaujant konferencijoje, kur buvo aptarinėjamos Rytų Lietuvos etnokultūros problemos, palankiai buvo įvertintos ateitininkų organizuojamos stovyklos kaimo jaunimui prie Metelių ežero. Ši detalė rodo, jog geri darbai nelieka be atgarsio, nors ateitininkai iki šiol neskyrė papildomo dėmesio savo veiklos propagavimui.

Kaip ateitininkai atrodo bendrame Lietuvos jaunimo paveiksle? Šį klausimą valdybos posėdyje retoriškai iškėlė AF pirmininkas Vygantas Malinauskas. Bet į svečius pakviesta „Patria A.C.". organizacijos vadovas A. Kucikas patarė per daug nesikuklinti. Visi pripažįsta, jog gilias tradicijas turinti organizacija nuo atsikūrimo Lietuvoje pradžios išėjo į platų vieškelį, todėl A. Kuciko nuomone, ateitininkai be reikalo iki šiol tik epizodiškai dalyvaudavo Lietuvos jaunimo organizacijų taryboje (LJOTE). Dabar šioje taryboje ateitininkus atstovaus Mindaugas Kuliavas. Valdybos posėdyje, analizuojant jaunimo politikos perspektyvas, buvo atkreiptas dėmesys, kad jaunimo organizacijos pradeda vienytis pagal pasaulėžiūrą. Galimas dalykas, jog ateitininkams giminingi skautai, o taip pat „Patria A.C." organizacija ir kitos sudarys tvirtą įtaką turintį bloką. V. Malinauskas pažymėjo, jog vis aktualesnis dalykas tampa bendradarbiauti su valstybinėmis institucijomis įvairiai jaunimo politikos klausimais.

Naujus veiklos horizontus atveria ir besiplečiantys ryšiai. Pavasarį vykusiame suvažiavime AF pirmininkas informavo, jog atnaujinti ryšiai su tarptautiniu katalikų intelektualų sąjūdžiu „Pax Romana", o taip pat su Lenkijos katalikų inteligentų klubu.

„Prašome ne privilegijų, bet sąlygų"

Taip ir Seimo, ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisijoje kalbėdamas teigė V. Malinauskas. Jis išdėstė požiūrį, kokius sunkumus patiria gausi organizacija. Šiuo metu Lietuvoje daug patogiau būti nedidele, įvairius projektus rengiančia organizacija. Tačiau ateitininkija, žinia, yra jaunimo ugdymo bendrija, kurioje dalyvaudamas jaunas žmogus ne iš karto tampa kūrėju. Reikia įveikti mokymosi ir brandos tarpsnį. Tam reikia laiko, o svarbiausia kompetetingų žmonių. Valstybės finansavimas jaunimo organizacijas pasiekia per projektų finansavimą, tačiau tokiu būdu neriamami nuolatiniai darbuotojai. Tėvų galimybes paremti ateitininkus dažnai labai ribotos, jos dar labiau sumažėja, kad į savo veiklą bandoma įtraukti jaunimą iš problemiškų šeimų arba kaimo jaunimą.

Neseniai vykusiame suvažiavime, kuriame dalyvavo visų federacijos sąjungų atstovai, valdybos ir tarybos nariai, buvo pažymėta, jog ateitininkija buvo ir yra bendraminčių sąjūdis. Tačiau katalikiška organizacija turi aiškiai apibrėžtą narystę. O net simboliškas nario mokestis ją padarytų labiau savarankiška ir mažiau priklausoma. Iš surinkto mokesčio būtų galima leisti siuntinėti kuopoms informacinį leidinį, surengti keletą respublikinių renginių, padengti dalį savaitgalio studijų išlaidų, susimokėti AF narystės mokestį LIJOTe ir tarptautinėse organizacijose.

Šiuo metu suvažiavime kalbėjo V. Malinauskas, pribrendo reikalas atnaujinti organizacijos teritorinę struktūrą, nes įvestas naujas Lietuvos administracinis padalijimas, pasikeitė vyskupijų ribos. Todėl nutarta vietovių valdybas sudaryti pagal Lietuvos teritorinį suskirstymą.

Irena Petraitienė

Būrelis draugių 1997 m. jaunučių ateitininkų vasaros stovykloje, Dainavoje.

STEBIUOSI, IŠ KUR TIEK JĖGŲ?

Šių metų vasario mėn. „Laiškai lietuviams" žurnale buvo išspausdintas Dijanos Kančienės konkurse premijuotas straipsnis, pavadintas „Pradžia". Ten įdomiai aprašomi pirmieji jos, kaip tikybos mokytojos, žingsniai Lietuvoje.

Straipsnio antroje pusėje minimi ir ateitininkai. „Mokykloje įkuriu iki tol negirdėtą čia ateitininkų organizaciją. Tai bus akibrokštas didžiajam tinguliui. Vietoj amžino moralizavimo ir pykčio bei priekaištų, glaudžiu kiekieną vaiką, kaip patį svarbiausią, mylimiausią. Drąsiai kalbu apie žmogišką meilę, ir pamažu nutyla kalbos apie nuogas mergas ir nepadorius filmus. Maloniai kalbinu pačius tyliuosius, visų skriaudžiamus, užguitus mokinukus, o puikuolių lyg ir nepastebiu. Juk ir Kristus atėjo dėl mažutėlių! Pamažu visi vienodėja, nebėra to didelio skirtumo tarp šaunuolių ir nevykėlių. Visi darosi vienodai aktyvūs... Visą laiką troškę dėmesio sau ir tik reikalavę, pirmą sykį pajunta, ką reiškia duoti. Juk tai be galo malonu! Tempiam po kruopelytę kas ką turim, ir šelpiam, guodžiam, paremiam, dalinam. Nebesinori sustoti. Vargšai ir vieniši šaukiasi mūsų, ieško!"

Optimizmo pagautas, parašiau autorei sveikinimo laiškelį. Paminėjau, kad bendradarbiaujant su Lietuvos ateitininkais kartais pasigirsta balsų, kad vadovams trūksta praktiškos, prieinamos ir patraukliios medžiagos susirinkimams bei bendrai ateitininkiškai veiklai vystyti. Pridėjau, kad nežinąs ar ji pati yra viena iš tų balsų. Pasiunčiau „Jaunųjų ateitininkų vadovą" ir „Moksleivių ateitininkų programos vadovą" su prierašu: „Gal ten rasite ką įdomaus ir tinkamo Jūsų veiklai su ateitininkais. Jei šie „Vadovai" Jūsų nedomina, gal galėtumėte juos kam kitam atiduoti".

Netrukus gavau globėjos atsakymą. Įdomesnėmis laiško vietomis noriu čia pasidalinti. „Labai netikėtas buvo Jūsų laiškutis su gera žinia: turėsime 'Programos vadovus'... Nesu tokia gera rašytoja, tačiau po truputį rašinėju. Pratinu ir savo ateitininkėlius tai daryti. Beveik kiekviename Lietuvoje leidžiamo ateitininkų laikraščio 'Jaunystės vizija' numeryje yra ir mūsų obeliečių straipsniai. Vaikai daug mieliau skaito laikraštį, kai turi galimybę patys jame pasireikšti".

„Aš dirbu su dideliu pulku vaikų. Esu globėja dviejų kuopų: ir jaunučių (pradinukų) ir vyresnių. Sunkoka tvarkytis su šitiek jaunimėlio, tačiau kito kelio nėra. Vaikai labai noriai dalyvauja, labai mylime vieni kitus, tenka iš paskutiniųjų suktis. Stebiuosi, iš kur tiek jėgų — rūpintis šeima (turiu keturias savo dukrytes), studijuoti teologiją, dirbti per dvi mokyklas mokytoja ir dar šėlti su ateitininkais. Matyt čia labai paprastas dalykas, kai atiduodi viską, ką turi kitiems, duoda Visagalis dvigubai. Kai rasiu tinkamą pamainą, perleisiu vadžias kitiems, tik... labai nenori mūsų žmonės pasijudinti jaunimo, o kartu ir lietuvos ateities labui. Nei pagalbininkų, nei lėšų savo darbams negaunu. Bet vis vien nenuleidžiam nosies! Vienas kitas padrąsinantis laiškelis pakelia ūpą ilgam laikui".

„Išjudinome ne tik savo miestelio jaunimą. Pradėjome organizuoti kaimyninių miestų ir miestelių vaikus. Pasisekė! Dabar jau beveik kiekviename miestelyje mūsų krašte yra ateitininkų ir renginius darome kartu net Lietuvos mastu. Šią vasarą norime ruošti pirmą mūsų krašto ateitininkų stovyklą. Vėl visas rūpestis man ant pečių: kas vadovaus, kas maitins, už kokias lėšas? O vaikai jau klausinėja, nekantrauja. Bus stovykla! Valgysime lašinius, jei neturėsime kito maisto!"

„Dabar rašau keletą projektų katalikiškam centrui Obeliuose įkurti. Gal kas parems? Kol kas jaunimas renkasi pas mane namuose, kas nėra patogu gyvenant su šeima viename kambaryje. Turiu viziją patogaus, modernaus katalikiško centriuko, kurio durys būtų atviros visiems ir visada. Dabar gi pilna vargšų vienišų vaikų, kurie, girtaujančių tėvų išvaryti į gatvę, neranda vietos, kur prisiglausti. Tenka ir jais pasirūpinti, paguosti, pavalgydinti. Tai mano tikrasis pašaukimas. Būti ten, kur niekas nenori kelti kojos ir apkabinti tuos, kurių niekas nemyli".

„Taigi, tokie trumpai mano darbeliai. Ačiū už knygas, labai jų lauksime. Bet lauksime tap pat ir Jūsų padrąsinančių laiškelių, galbūt patarimo, pritarimo mūsų veiklai. Atleiskit, kad rašyta ranka, nes tai vienintelis mūsų 'kompiuteris'".

Norintieji susisiekti su šia dinamiška ir energinga globėja gali jai rašyti tiesiogiai: Dijana Kančienė, Zaukos 12-1, Obeliai 4810, Rokiškio rajonas, Lithuania.

R. Kr.

PANEVĖŽIO VYSKUPO JUOZO PREIKŠO PRANEŠIMAS

Pranešu, kad aš nesu davęs konkretaus sutikimo būti Berčiūnų stovyklos tarybos nariu ir dalyvauti jos veikloje.

Vysk. Juozas Preikšas
Panevėžys, 1998 m. gegužės mėn. 3 d.

MOKSLEIVIŲ STOVYKLA

Moksleivių ateitininkų vasaros stovykla numatoma š.m. liepos 19-25 d. Dainavoje. Besidomintys prašomi tolimesnei informacijai sekti šį skyrių.

ATEITININKŲ NAMAI KVIEČIA

Ateitininkų namų valdyba, su jos patyrusiu pirmininku Alfonsu Pargausku, jau ruošiasi Ateitininkų namų metinei gegužinei, kuri vyks sekmadienį, birželio 7 d., Ateitininkų namuose.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Kanadoje (Kanados dol.)	$160.00	$86.00	$58.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Kanadoje (Kanados dol.)	$86.00	$65.00	$50.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	$500.00	$250.00	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**
Administratorius – **Valentinas Krumplis**
Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šestadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. 708-422-7807
Kab. 773-582-0221
Valandos susitarus

DR. VILIJA KERELYTĖ
Chiropraktinis gydymas, sveikos mitybos pritaikymas ir akupunktūra
7271 S. Harlem, Bridgeview, IL 60455
Tel. 708-594-0400
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie Ave.
Val.: antrd. 2-4 v.p.p. ir ketvd. 2-5 v.p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Kabineto tel. 773-776-2880
Namų tel. 708-448-5545

DALIA A. CEPELĖ, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171 St.
Tinley Park, IL 60477
708-614-6671
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J.YERKES
DR. BOB DOKHANCHI
Dantų gydytojai
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St., Chicago, IL
Tel. 773-735-5556
4707 S. Gilbert, La Grange, IL
Tel. 708-352-4487

DR. DALIA JODWALIS
DANTŲ GYDYTOJA
3800 Highland Ave., Ste. 201
(skersai gatvės nuo Good Samaritan ligoninės)
Downers Grove, IL 60515
Tel. 630-960-3113
Valandos susitarus

DR. VILIUS MIKAITIS
ŠEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
FAMILY MEDICAL CLINIC
15505-127 St., Lemont, IL 60439
Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. 708-257-2285

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
1192 Walter St., Lemont, IL 60439
Tel. 815-723-1854
7600 W. College Dr.
Palos Heights, IL 60453
Tel. 708-361-0010

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
Kab. 773-735-4477
Rez. 708-246-0067 arba 708-246-6581
6449 S. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, LTD.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. DANA M.SALIKLIS
Dantų gydytoja
825 S. Mannheim Rd.
Westchester, IL 60154
Tel. 708-344-1694
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. 708-652-4159 atsakomas 24 val.
1443 S. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 v.p.p. – 7 v.v.
Išskyrus trečd. Šeštad. 11-4 v.p.p.

ARAS ŽLIOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
1020 E.Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S.Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd. St.
Tel. 773-735-7709

DR. V.J. VASAITIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 708-598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. K. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
773-778-6969 arba 773-489-4441

NIJOLĖ STANKEVIČIŪTĖ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos jūsų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7879

DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Kab. tel. 773-586-3166
Namų tel. 847-381-3772
6745 West 63rd Street
Val. pirmd. ir ketvd. 3 v.p.p. - 6 v.p.p.
Kitomis dienomis - susitarus

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S.Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. ARVYDAS J.DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
21470 S. Main St.
Matteson, IL 60443
Tel. 708-748-0033
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V.KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
630-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

LIDIJA BALČIŪNAITĖ, O.D.
AKIŲ DAKTARĖ
2804 Som Center Road
Willoughby Hills, OH 44094
Tel. (440) 944-7277

SURENDER LAL, M.D.
Specialybė – vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos pagal susitarimą

JONAS V.PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
GREGORY SUELZLE, MD
Illinois Pain Treatment Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, dubens sričies, raumenų, vėžio, sužeidimų darbovietėje ir sporte bei kt. vietų skausmo gydymo specialistai
Chicago: 312-726-0600
East Dundee: 847-551-1212
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
ir Libertyville

DR. DOMAS LAPKUS
Vidaus ir plaučių ligos
15300 West Ave.
Orland Park
708-349-8100
Valandos kasdien, išskyrus savaitgalius

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9v.r.-12v.p.p.

RIMTIES VALANDĖLĖ

VIEŠPATIE, ATEIK!

Paskutinio sekmadienio prieš Sekmines skaitiniuose išryškėja Bažnyčios ir mūsų ilgesys, laukiant Kristaus antrojo atėjimo. Tada neteisingume skęstančiame pasaulyje, jis pagal jų darbus atlygins ir Dievui ištikimiesiems, ir jo priešams. Padėti tiek mums, tiek ir šimtmečius prieš mus gyvenusiems krikščionims išlikti ištikimiems tikėjimą išbandančiose sąlygose, Bažnyčia pateikia tris skaitinius iš Šventojo Rašto.

Evangelijoje (Jono 17:20-26) girdime Jėzaus maldą už tuos, kurie ateityje į jį įtikės: kad jie būtų viena su juo ir su Tėvu ir kad jie, „būtų su manim ten, kur ir aš; kad jie pamatytų mano šlovę, kurią esi man suteikęs" ir kurią Jėzus „perdavė jiems".

Čia svarbu pažymėti, kad šv. Jono Evangelijoje, Jėzus šlovę supranta ne kaip triumfą ir gyrimą išreiškiamą pompastiškomis manifestacijomis. Jėzus šlovę neatskiriamai suriša su kančia, kylančia iš ištikimybės Tėvui pasaulyje, kuris tačiau tuo tarpu valdomas tų, kurie Tėvo nepažįsta.

Šv. Jono Evangelijoje Jėzus per Paskutinę vakarienę taria: „Tėve, atėjo valanda! Paašlovink savo Sūnų, kad ir Sūnus pašlovintų tave" (Jn 17:1). Jėzaus supratimu, jo galia šlovinti Tėvą (t.y., išreikšti jam visišką meilę ir ištikimybę, tobulai vykdant jo valią) priklauso nuo to, kad jo Tėvas jį myli. Todėl matydamas jam pačiam ateinantį sunkų kančios — ištikimybės išbandymo laiką, jis prašo Tėvo, kad specialiai leistų pajusti jo meilę — kad jį „pašlovintų", nes tai jį sustiprins jo uždavinyje.

Panašiai pirmame skaitinyje iš Apaštalų Darbų (Apd 7:55-60) matome šv. Steponą, kankinio mirties metu žvelgiantį į dangų ir regintį „Dievo šlovę ir Jėzų, stovintį Dievo dešinėje". Tas reginys jį sustiprino taip, kad persekiotojams jį užmušant akmenimis, Jėzaus kaip Žmogaus Sūnaus reginys padėjo jam mirties metu atiduoti savo sielą (kaip ir Jėzus padarė), tariant: Viešpatie Jėzau, priimk mano sielą!" Be to, mirdamas, šv. Steponas, kaip ir Jėzus, atleido savo kankintojams: „Viešpatie, nepaskaityk jiems šios nuodėmės!"

Iš tiesų tiek čia, persekiojimą dėl ištikimybės Kristui kenčiančio Stepono vaizde, tiek ir antrame skaitinyje, kuris yra paimtas iš Apreiškimo knygos (parašytos persekiojamiems krikščionims) matome, kad krikščionių viltis ir pasitikėjimas šlovinguoju Kristumi, kaip pasaulio pabaigoje ateinančiu Žmogaus Sūnumi, išsipildo: jis ateina pas jo besišaukiantį tikintįjį. Stepono pavyzdyje matome, kad Jėzaus malda už tuos kurie ateityje juo įtikės, tikrai pildosi: vienybėje su šlovinguoju Kristumi, jis pas Tėvą ir jį ateina tuo pačiu keliu kaip Jėzus ėjo: Dievas jį „pašlovina", stiprindamas jį savo meilės vizijoje, ir jis atlaiko „išbandymą", kentėjimuose lieka ištikimas Kristui.

Antrame skaitinyje, iš Apreiškimo knygos (Apr 22:12-14, 16-17,20), šv. Jono regėjime Jėzus tikinčiuosius užtikrina, kad iš tikrųjų, net labai tikėjimą išbandančiose sąlygose — nelaimėse, persekiojimuose dėl tikėjimo, Jėzus ištikimiesiems pristato jau pažįstamais Senojo Testamento įvaizdžiais: „Aš esu Dovydo atžala ir palikuonis, žėrinti aušrinė žvaigždė!" Padėdamas persekiojamai bendruomenei suprasti savo vietą šimtmečiais besivystančiame Dievo plane, Jėzus prisistato ir kaip karaliaus Dovydo palikuonis, ir kaip naują dieną žadanti aušrinė žvaigždė.

Toliau yra pinami įvaizdžiai iš Šv. Rašto: Senojo Testamento pranašų regėjimų, kai Dievas kvietė visus, kurie trokšta, ateiti prie vandens, kuris nieko nekainuoja, ir iš Naujojo Testamento, kai Jėzus Samarietei siūlė gyvojo vandens: „Dvasia (t.y., Dievo Dvasia Senojo Testamento pranašuose) ir sužadėtinė (t.y., Dievo numylėtieji, jam ištikimi išlikusieji šventieji)" kviečia tikintįjį „Ateik!" Ir tuomet kas girdi (t.y., tie, kurie yra atviri Dievo kvietimui), teatsiliepia (į Dievo Dvasios ir šventųjų kvietimą), su jais kartu Kristų pasikviesdami: „Ateik!" „Ir kas trokšta (būtent, teisingumo, gerumo, Dievo), teateina, ir kas nori, tesisemia dovanai gyvybės vandens".

Kai pasijuntame bejėgiai ir Dievo apleisti — ar ligoje, ar kentėdami kitus gyvenimo sunkumus, ar kai stengiamės padėti pagalbos reikalingiesiems, bet sutinkame per daug kliūčių — tikėjimas mums primena, kad Dievo Dvasia ir šventieji mus kviečia prie Kristaus. Ir kai tik mes su jais kartu Kristui tarsime „Ateik!" jis ateis ir mus stiprins, kad liktume jam ištikimi.

Aldona Zailskaitė

Jono Aisčio muziejaus Rumšiškėse atidarymo metu (1997.07.12) juostą perkerpa poetas Bernardas Brazdžionis.

APIE MUZIEJUS LIETUVOJE

DR. LIBERTAS KLIMKA

Gegužės 18-ji yra Tarptautinė muziejų diena. Daug įdomaus galima pamatyti, keliaujant ir po Lietuvą, lankantis jos muziejuose.

XVI a. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Augusto laikais meno ir knygų rinkiniais garsėjo Vilniaus Žemutinės pilies rūmai. Vėliau turtingus istorinių ir mokslo vertybių rinkinius sukaupė ir daugelio didikų dvarai. XVIII a. viduryje buvo įkurti Vilniaus universiteto kabinetai, palaipsniui sudarę puikius grafikos, tapybos, medalių ir numizmatikos, minerologijos, botaninių herbarų, anatominių preparatų, mechanizmų ir mašinų modelių rinkinius. Kai kuriems jų negalėjo prilygti ir Vakarų Europos universitetų turtai. Po Vilniaus universiteto uždarymo 1832 metais šios vertybės buvo išdalytos kitoms Rusijos imperijos aukštosioms mokykloms.

Kraštotyros muziejų pirmtakas Lietuvoje yra 1812 metais įrengtas Dionizo Poškos Baublys. Kiekvienam privalu jį aplankyti. XIX a. viduryje istorijos tyrinėtojas ir kolekcininkas grafas Eustachijus Tiškevičius (1814-1873) ėmėsi organizuoti Vilniuje Senienų muziejų, kartu ir mokslinį centrą, vienijantį krašto istorinio paveldo tyrimo darbus. Muziejus ir Laikinoji archeologijos komisija buvo įkurti 1855 m. gegužės 11 dieną. Ekspozicija įrengta uždarytojo universiteto salėje, vadinamoje P. Smuglevičiaus vardu. Muziejaus rinkiniai sparčiai turtėjo, papildomi patriotiškai nusiteikusių krašto šviesuolių. Tačiau po 1863 m. sukilimo prasidėjo kryptingas plėšimas; dalį eksponatų, ypač iš LDK galybės laikotarpio, caro valdžios parėdymu teko perduoti Maskvos N. Rumiancevo muziejui (negrąžinta iki šiol). 1915 m. Senienų muziejaus likučius gelbėjo J. Basanavičius. Dabartinis Lietuvos nacionalinis muziejus, dirbantis archeologijos, istorijos ir etnografijos kryptimis, susiformavo 1952 m., vadovaujant Vincui Žilėnui (1907-1982).

Artėja atostogų, kelionių metas. Žinotina, kad iš šiuo metu Lietuvoje esančių daugybės valstybinių ar visuomeninių muziejų originalumu išsiskiria Arklio muziejus Niūronyse, Etnografinis muziejus Viešintose, įkurtas kalvio ir fotografo P. Jurkšto (abu Anykščių raj.); Bitininkystės muziejus Stripeikiuose (Nacionaliniame Aukštaitijos parke); Medžioklės ir žvejybos Mindūnuose, Etnokosmologijos Kulionyse (abu Molėtų raj.); „Žiemgalės" Žeimelyje; Dubenėtųjų akmenų Pasvalyje; Knygnešių Ustronėje; Liaudies buities Smilgiuose (abu Panevėžio raj.); Literatūrinis Veliuonos mokykloje; Kalendorių Kuršėnuose; Aviatoriaus A. Griškevičiaus Viekšniuose; Kaimo amatų Upynoje; Kraštotyros Rieškutėnų mokykloje (Švenčionėlių raj.); Daugyvenės kompleksas (Radviliškio raj.); Energetikos Antalieptės malūne; Zanavykų Kudirkos Naumiestyje; Akmenų Mosėdyje; Geležinkelių istorijos, Katinų, Radijo istorijos, Fotografijos (visi Šiauliuose); Geologijos Vievyje, Orvydų sodyba prie Salantų ir kiti.

1988 m. lapkričio 6 d. pašventintas kun. J. Žemaičio kryžius, pagal L. Juozonio projektą išdrožtas Vytauto Markevičiaus.

Danutė Bindokienė

Visuomet prisiminti

Amerikiečiai savo patriotizmo ant rankovės nedėvi. Europiečiam kartais atrodo, kad šiame krašte trūksta pagarbos savo valstybės vėliavai, kuri kartais ant stiebo bespalviu skuduru pavirsta; Tautos himnui, kurį prieš įvairias sporto rungtynes gieda — jeigu taip būtų galima pavadinti — žinomi ir nelabai žinomi dainininkai, labiau norėdami parodyti savo balso „mandrybes", kaip laikytis kompozitoriaus sukurtos melodijos, o po himno minia pradeda ploti, švilpti ir šaukti, rodydama savo pasitenkinimą (kartais neaišku kuo: ar kad jau prasidės rungtynės, ar kad gražiai nuskambėjo himnas).

Tačiau, kai reikia, net eilinis amerikietis užsidega tokia skaidria patriotine liepsnele, kad jos šviesa apakintų ir ne vieną europietį. Daug patriotizmo parodoma paskutinį gegužės pirmadienį įvestos valstybinės šventės metu. O ta šventė, pavadinta Memorial Day — jau šį pirmadienį, gegužės 25 d. Lietuviškai pavadinimą mėgstama versti Kapų puošimo diena, bet gal prasmingiau būtų Prisiminimo šventės vardas, nes pirmasis variantas kartais maišomas su krikščioniškomis Vėlinėmis lapkričio pradžioje, o Memorial Day yra valstybinė šventė, įsteigta 1868 m.

Memorial Day iš tikrųjų skirta ne visų mirusiųjų prisiminimui (žinoma, niekas to nedraudžia ir daug žmonių pasinaudoja proga aplankyti artimųjų kapus, juos po žiemos aptvarkyti, gėlių pasodinti), bet šio krašto laisvę gynusių karių, žuvusių visuose karuose nuo pat JAV nepriklausomybės paskelbimo 1776 m. liepos 4 d. Tiesa, palyginti nedaug Amerikos karių galvas padėjo savame krašte, nes jokio svetimo priešo koja nedrįso jame atsistoti. Kadangi amerikiečiai kariai kovojo (ir tebekovoja) kone visuose mūsų planetos žemynuose, daug jų kapų tebėra išbarstyta toli nuo gimtosios žemės. Memorial Day iškilmėse ir jie jautriai prisimenami, pagerbiami veteranų karių ir tebetarnaujančių visose karinių pajėgų dalyse paradais, pamaldomis prie karių kapų, prakalbomis prie jiems skirtų paminklų, ypač JAV sostinėje.

Visi esame girdėję, o daugelis ir matę, Vašingtone paminklus Vietnamo kare žuvusiems, aršiose kovose su japonais prie Iwo-Jima II pas. karo metu gyvybę praradusiems ir kt., bet visai neseniai buvo atidengtas dar vienas prasmingas paminklas: pagerbti moterims, kurių visuose Amerikos karuose dalyvavo apie 1.8 milijono. Pradžioje jos buvo tik gailestingosios seserys, raštininkės, virėjos skalbėjos, bet kai kurios tuo nepasitenkino ir rado progų bei būdų kovoti su ginklu rankose (net JAV pilietiniame kare apie 400 moterų, persirengusios vyrais, kovojo pirmose fronto linijose). Pirmajame pasauliniame kare tarnavo apie 12,500 moterų, bet Antrojo pas. karo metu JAV kariuomenėje jau buvo per 400,000 moterų, nors jų rolė nedaug tepasikeitė. Pagrindinis moterų paskirties kariniuose daliniuose motto buvo: „Perimkime darbą užfrontėje, kad vyrai galėtų kovoti!"

Dabar moterys sudaro apie 13 procentų visų Amerikos dalinių. Nors jos dar nėra visiškai integruotos ir tebeturi daug problemų dėl pernelyg priešiško vyrų nusistatymo ar kitų nesklandumų, bet moterims jau — bent teoretiškai — suteiktos tos pačios teisės, kaip vyrams kariams ir net leidžiama kovoti fronto linijose.

Visuomet prasminga prisiminti mirusius — tiek karius, tiek civilius. Pakankamai lietuvių, kovojusių petis petin su kitų tautybių Amerikos kariais, žuvo visuose karuose, tad Prisiminimo dienos proga būtina ir juos paminėti, pagerbti. Tačiau mes taip pat galime šią ypatingą šventę pritaikyti savo tautai, ne tik gyvendami Amerikoje, bet ir tėvynėje. Kaip būtų prasminga vieną gražiojo pavasario dieną valstybiniu masteu skirti visiems žuvusiems partizanams, nepaisant, ar jų kapai jau surasti, ar jie perlaidoti kapinėse po gražiais kryžiais, ar amžinojo poilsio vietas tebegaubia paslaptis.

Daug kartų per pastaruosius aštuonerius laisvės metus girdėjome ir skaitėme, kad patys aukščiausi Lietuvos vyriausybės pareigūnai vengdavo partizanų ir tremtinių švenčių, paminklų atidengimo iškilmių (galime nesunkiai suprasti to priežastis...), vien tik Vytautas Landsbergis visuomet atrasdavo laiko atvykti, tarti prasmingą žodį. Norime tikėti, kad laikai dabar pasikeitė ir vyriausybė pasikeitė, todėl partizanų kovų ir jų kapų pagerbimo diena gali būti plačiai, iškilmingai paminėta. Prisiminimo diena padėtų užgydyti tautos žaizdas.

VILNIAUS VYSKUPIJA IR JOS VALDYTOJAI XX ŠIMTMETYJE

23

PETRAS MATEKŪNAS

Tęsinys

Arkiv. M. Reinys jį priėmė šiltai, nors arkiv. Jalbžykowskis jam buvo padaręs daug nemalonumų.

Arkiv. Jalbžykowskis, perėmęs iš arkiv. Reinio arkivyskupijos valdymą tuojau ėmėsi darbo, nes norėjo atitaisyti „klaidas", kurios buvo padarytos arkiv. Reinio valdymo metu. Arkiv. Reinį, kaip ir anksčiau, visai neprileido prie valdymo ir nedavė jokio darbo. Arkivyskupiją jis pats vienas valdė, padedant patikimiems kunigams. Arkiv. Reiniui jis davė mažą kambarėlį. Išlaikymo negavo. Kurijoje neliko nė vieno lietuvio. Į kanclerio vietą vėl sugrįžo kan. Adomas Savickis. Arkiv. Jalbžykowskis tvarkė arkivyskupiją taip, kaip lenkų okupacijos metu. Teisių, kurias turėjo, arkivyskupiją valdant arkiv. Reiniui, lietuviai ir gudai neteko. Toks arkivyskupo sauvaliavimas ir nesiskaitymas su kitų tautų teisėmis tęsėsi apie šešis mėnesius. 1945 m. sausio 27 d. jis buvo suimtas ir įkalintas. Arkiv. Reinys vėl užėmė arkivyskupijos valdymą ir pakvietė į kuriją savo kanclerį kun. Edmundą Basį. Po mėnesio arkiv. Jalbžykowskis vėl sugrįžo iš kalėjimo. Kanclerį kun. Edm. Basį paliko, nes jo kancleris kan. A. Savickis buvo dingęs, greičiausiai suimtas. Arkiv. Reinį, kaip ir pirma, neprileido prie arkivyskupijos valdymo. Jam paliko tik tokias teises, kokias turėjo anksčiau. Taip pat jam dar pavedė aukoti katedroje lietuviškas pamaldas, pasakyti pamokslą ir klausyti iš pažinčių. Arkivyskupijos padėtis, arkiv. Jalbžykowskiui valdant, labai pablogėjo. Tą padėtį arkivyskupui nušvietė kancleris kun. Edm. Basys. Nors arkiv. Jalbžykowskis tą padėtį žadėjo taisyti, bet paliko tokią pat, kaip buvo.

1945 m. sovietinė valdžia įsakė visiems kunigams, tiek lietuviams, tiek ir lenkams, kurie vokiečių okupacijos metu buvo atkelti į Vilnių, iš Vilniaus išsikelti. Bet šis įsakymas praktiškai buvo taikomas tik lietuviams kunigams, o lenkus milicija visai nejudino. Arkiv. Jalbžykowskis lietuvių kunigais, kurie gaudavo iš milicijos įsakymą išvykti, visai nesirūpino. Kai pas jį nueidavo su ištrėmimo įsakymu, tai iš jo jokios pagalbos nesulaukdavo, bet dar palinkėdavo geros kelionės.

Tuo reikalu kancleris kun. Edm. Basys pasitarė su arkiv. M. Reiniu, o po to su raštu nuėjo pas Vidaus Reikalų liaudies komisarą Bartašiūną. Jam išdėstė lietuvių kunigų, gyvenančių Vilniuje, padėtį, Bartašiūnas buvo palankus ir sutvarkė tą reikalą. Visi lietuviai kunigai, kurie gavo įsakymus išvykti, paliko Vilniuje, nes jų trėmimas buvo atšauktas.

Arkiv. M. Reinys vėl valdo Vilniaus arkivyskupiją

Arkiv. R. Jalbžykowskis, tiek daug skriaudos padaręs lietuviams ir gudams, rengėsi išvykti į Lenkiją ir įsikurti Balstogėje. Prieš išvažiuodamas, sutraukė savo kapitulą ir pasakė, kad Vilniaus arkivyskupija padalinta į dvi dalis: lietuviškąją valdys arkiv. M. Reinys, gudiškąją-lenkiškąją, valdys jis pats iš Balstogės.

Apie tokią Vilniaus arkivyskupijos padėtį slaptai pasakė kurijai, kad ji įspėtų Gudijos dekanus, kur jie turėtų kreiptis savo reikalais. Taip pat slaptai buvo įspėti ir lenkų kunigai, kurie paliko lietuviškoje arkivyskupijos daly, kad jie bet kokia kaina išsilaikytų savo vietose ir nedarytų jokių nuolaidų.

Arkiv. R. Jalbžykowskis į Lenkiją išvyko 1945 m. liepos 9 d. Į stotį atėjo jo išleisti labai mažas lenkų būrelis. Kai tik jis išvyko, prasidėjo lenkų kunigų emigracija. Nors arkiv. Reinys prašė nepalikti parapijų be kunigų, bet jie į tai visai nekreipė dėmesio.

Arkiv. R. Jalbžykowskis, įsikūręs Balstogėje, įsteigė kunigų seminariją, kurioje rengė kunigus visai Vilniaus arkivyskupijai. Kai tik paaiškėjo tie tikslai, buvo jam uždrausta kištis į kitos valstybės teritoriją. Tačiau jis vienokiu ar kitokiu būdu įtaigojo Gudijos ir Lietuvos lenkų tautybės kunigus palaikyti ryšius su Balstoge, siųsti pinigus, kuriuos surinkdavo bažnyčiose, jo įkurtos kunigų seminarijos išlaikymui. Arkiv. Reinys apie tai žinojo, bet nieko negalėjo padaryti, nes jo kunigai visai neklausė.

Blogiausia buvo Gudijoje. Iš ten vyko masinė emigracija į Lenkiją. Pirmieji emigravo lenkų kunigai. Dekanai jų sulaikyti negalėjo. Daug parapijų paliko be kunigų. Jei kas norėjo susitikti su kunigu, turėjo važiuoti 100 ar daugiau kilometrų. Kai kurie tikintieji šaukėsi arkiv. Reinio pagalbos. Jis dėjo visas pastangas padėti, bet sulaikyti kunigų, kurie norėjo emigruoti į Lenkiją, nepavyko, nes tie kunigai buvo arkiv. Jalbžykowskio žinioje.

Lietuviškoji Vilniaus arkivyskupijos dalis vėl teko arkiv. Reiniui. Jis ją valdė kaip Apaštališkasis administratorius. Turėjo tokias pačias teises, kaip arkiv. Jalbžykowskis. Į kuriją priėmė kun. Juozą Pošką. Jam buvo pavesta eiti notaro pareigos. Antruoju notaru buvo paliktas kun. J. Ostreyko. Dvasinis teismas paliktas toks pat, kaip buvo prie arkiv. Jalbžykowskio.

Visos Vilniaus miesto bažnyčios buvo lenkų klebonų rankose, išskyrus tik Šv. Mikalojaus ir Domininkonų bažnyčią. Šv. Jono, Nekalto Prasidėjimo (Žvėrynė) ir Aušros Vartų koplyčioje buvo tik lietuviai vikarai. Arkiv. Reinys, vos išvykus arkiv. Jalbžykowskiui, pradėjo tą padėtį pertvarkyti, nes lietuvių Vilniuje žymiai padaugėjo, bet jų teisės Bažnyčioje paliko beveik tos pačios, kaip buvo įvestos nepriklausomybės metais. Kad lietuviai galėtų atlikti savo religines pareigas lietuvių kalba, Vilniuje esančiose bažnyčiose pradėjo skirti klebonais lietuvių kunigus: Šv. Petro ir Povilo bažnyčiai, esančiai Antakalnio priemiesty, kun. Juozą Dubietį, nes buvęs kun. klebonas T. Zavadskis buvo visai pasenęs, nesirūpino bažnyčia, kuri stovėjo apleista; Šv. Jėzaus Širdies bažnyčiai, esančiai Naujamiesčio priemiesty, išvažiavus klebonui St. Nawrockui, paskyrė kun. V. Mironą, buvusį Lietuvos ministrą pirmininką, o kitose bažnyčiose paskyrė vikarus.

(Bus daugiau)

MŪSŲ ŠEIMOSE

DŽIUGU STEBĖTI PASISEKIMUS

Lietuvos ir viso pasaulio šviesi ateitis priklauso nuo jaunimo, kuris pasiruošęs, perims vadovauti. Amerika tai irgi supranta, ir siūlo 113 kraštams savo gabiausius jaunuolius, kurie domisi savo krašto karine tarnyba, dalyvauti konkurse būti priimtiem į Amerikos karines akademijas — Navy, Air Force, Army ir Coast Guard. Šiuo laiku turime vieną trečiametį, Andrių Kaikarį iš Klaipėdos US Naval Academy, du antrametčius, Mindaugą Butkų ir Aidą Kerutį, iš Kauno US Air Force Academy ir Vytenį Benetį, dar baigiantį pirmus metus US Naval Academy. Tiesiog sunku susilaikyt nepasigyrus, kad visi keturi pirmos rūšies, geri studentai, bet jie dar ir kitokiais būdais spėja parodyti savo gabumus akademijose.

Mindaugas Butkus iš US Air Force Academy priklauso akademijos „track" komandai ir su ja keliauja, rinkdamas laurus iš bėgimo. Jis gimęs Kaune, baigęs Kauno Technologijos universiteto gimnaziją ir lankęs Kauno Technologijos universitetą dvejus metus, prieš atvykstant į Colorado Springs, lankyti Aviacijos akademijos. Jis dalyvaus birželio mėnesį Lietuvos Tautinėj olimpijadoj. Jau jis pasirinko studijuoti ekonomiją.

Vytenis Benetis pradėjo US Naval Academy orientacinio bėgimo sportą. Prieš įstojant į US Naval Academy, jis baigė Šiaulių Dainų vidurinę mokyklą, po to įstojo į Kauno Technologijos universitetą, susidarius progai, studijavo Mikkeli Polytechnikos institute Suomijoj ir dabar baigia savo „vergystės" metus (plebe) Amerikoje. Jis linkęs į tiksliuosius mokslus ir tikriausiai pasirinks telekomunikacijos mokslus akademijoje. Jis pereitame semestre ne tik gerai mokėsi, bet dalyvavo ir 10 varžybų, iš kurių laimėjo 8 ir kitose baigė labai gerai.

Jis suorganizavo akademijoje orientacinių sportų būrelį, kuris, pakviestas dalyvauti Intercollegiate Championships, laimėjo antrą vietą. Pirmoji atiteko West Point. Tikimės, kad greitu laiku, rinkdami laurus, jauno lietuvaičio vadovaujami, jūrininkai pralenks ir kariuomenės žvaigždes.

Būtų labai gerai rasti Lietuvoje dar tokių šaunių jaunuolių kaip ši ketveriukė. Esu tikra, kad jų yra, tik ne visi žino tas galimybes. Jei turite pažįstamų ar giminių, mergaičių ar vyrukų Lietuvoje, kurie domisi tarnauti savo tėvynei, galite kreiptis į Krašto apsaugos ministeriją, Vilniuje (kpt. S. Paketūras) arba į Amerikos Karo atašė, Amerikos ambasadoje Vilniuje, Amerikoje į rašančiąją, 949-362-1472. Dėkime visas pastangas, kad kuo daugiau lietuvių jaunuolių turėtų progos pasinaudoti šia paslauga ir tapti Lietuvos vadais greitoje ateityje.

Liuda Avižonienė

Dapkų šeima. Iš kairės: Mykolas, Maria, Kęstutis, Aleksandras.

PAMILĘS KNYGAS

Š.m. kovo 20 d. Chicago unte, Rockefeller Memorial Chapel, buvo įteikiami diplomai įvairias disciplinas baigusiems studentams. Vienas tų laimingųjų buvo Kęstutis-Viktoras Dapkus, vienintelis lietuvis, nebent kas būtų neatpažįstamai pakeitęs savo pavardę.

Kęstutis yra vedęs — žmona Maria ir du jaunamečiai sūnūs Mykolas ir Aleksandras, gyvena Glenn Ellyn. Šeima, kurią Kęstutis labai myli, nekliudė jam kopti aukštesnio mokslo laiptais. Jis bakalaurą gavo University of Illinois 1980 m., doktoratą — Carnegie Mellon Un-ty 1985, o š.m. kovo 20 d. jam buvo įteiktas magistro laipsnis Verslo vadybos (Business Administration). Tai buvo rezultatas dvejų metų labai sunkaus mokslo ir darbo, lankant Graduate mokyklą Chicago University.

Žmona tuos metus buvo nepamainoma jo talkininkė, nes visi namų rūpesčiai, darbai ir vaikų mokslas gulė ant tos smulkaus sudėjimo moters pečių. Nekliudė ir vaikai, nors tėtis ir rečiau beglostė jų galveles, rečiau besijungė į jų žaidimus, o gal ir peštynes? Visa tai apvainikuodama, šeima važiavo atostogų į Washington, DC, pasidžiaugti žydinčiomis vyšniomis. Sūnaus laimėjimu džiaugiasi ir tėvai Regina ir Algis Dapkai. Džiaugiasi ir visa giminė. Visi linkime jiems šviesios ateities.

L. Baltrušaitienė

Dėl to ir vilkas miške, kad kiškis nežiopsotų.

LAUKIAME JŪSŲ

BIRUTĖ ŽYMANTIENĖ

1992m. Šiauliuose įvyko 1-asis Šiaulių krašto tėvynainių sambūris. Kartu su tautiečiais, po platų pasaulį pasklidusiais, bet savo krašto neužmiršusiais, o neretai — ir jų dėka, tuomet pradėjome didelę programą ir labai svarbių darbų ciklą. Dabar, kai jau ruošiamės ketvirtajam sambūriui, sunku ir beišvardyti žmones, kurie rūpinasi įvairiausiais krašto reikalais, nors geografiškai nuo to krašto yra nutolę už šimtų ar tūkstančių kilometrų.

Tuomet, 1992-aisiais, pirmąjį žingsnį šiuo keliu žengė mūsų kraštietė iš Winipego (Kanada) Teklė Timmerman: būsimajai Šiaurės Lietuvos meno galerijai (kurios tuomet tik idėja tebuvo) ji nupirko didelį ir vertingą paveikslą — Bonaventūro Šalčio „Žemę". P. Teklės geranoriškumas ir pasitikėjimas mumis nudžiugino ir padrąsino. O mūsų kraštietė ir toliau darė gerus darbus — ji pirmoji užsienio lietuvė, finansiškai parėmusi knygų leidybą, konkrečiai, Šiaulių krašto poetų almanachą „Kas esi".

Su didžiausia pagarba ir šiluma šiauliečiai taria lietuvio iš Santa Monika, CA, Antano Mikalajūno pavardę. Tai jis nupirko Šiaulių pedagoginiam institutui (dabar — Šiaulių universitetas) pirmuosius kompiuterius finansavo kai kurių knygų leidybą, visada rodė konkretų dėmesį daugeliui Lietuvos kultūros fondo Šiaulių krašto skyriaus projektų, dosniai finansavo tuos, kurie, jo nuomone, buvo svarbūs.

Lietuvos kultūros fondo Šiaulių krašto skyriaus pirmininkas Hubertas Smilgys Amerikoje gyvenantį tėvynainį daktarą Vladą Kaupą vadina Gerąja Dvasia, kuri lyg iš dangaus ir pačiu laiku nusileido į mūsų sudėtingą nūdienos gyvenimą. Kaip tik tada, prieš keletą metų, šiauliečiai, miesto kultūros organizatoriai, suko sau galvas, iš kur gauti pinigų išleisti prieš dešimtmečius mirusio Šiaulių miesto architekto, poeto, vertėjo, visuomenės veikėjo Vytauto Nistelio knygą. Jo našlė, taip pat architektė, Apolonija Nistelienė buvo paruošusi leidybai savo vyro poezijos. Ir ką jūs manot? Ateina tomis dienomis į miesto savivaldybės kultūros skyriaus vedėjo Huberto Smilgio kabinetą malonus, linksmų akių ponas, prisistato esąs iš užjūrio dr. Vladas Kaupas, klausia, kaip gyvename, gal reikia kokios pagalbos. Po pirmųjų pažinties sakinių svečias papasakojo, kad buvęs ką tik miesto bibliotekoje, sklaidęs vertingų knygų, matyt, dovanotų, nes ant jų yra V. Nistelio nuosavybės ženklas. Kas jis toks, tas šviesuolis V. Nistelis?— klausia dr. Vladas Kaupas. Čia jau H. Smilgys išdrįso ir apie savo rūpesčius dėl knygos išleidimo pasipasakoti.Daktaras tapo pomirtinių Vytauto Nistelio knygų serijos leidybos rėmėju.

Šiaulių krašto tėvynainių sambūris yra visų šį kraštą mylinčių žmonių susiėjimas, nepriklausomai nuo to, kur jie gyvena — už jūrų marių, ar gretimame rajone. Vienintelė sąlyga vadintis tėvynainiu — rūpestis dėl šio krašto ateities, meilė ir pagarba jo tradicijom, dalyvavimas ir pagalba sprendžiant problemas. O kiek šiame krašte gimė, užaugo, po Lietuvą ir po platųjį pasaulį pasklido talentingų, šaunių žmonių! Kartą pabandėm susidaryti labai garsių, visam pasauliui pažįstamų šiauliečių sąrašą. Pradėjome nuo Amerikoje gyvenančio fotomenininko Kazio Daugėlos, Vytauto Šliūpo, Valdo Adamkaus, vilniečių maestro Sauliaus Sondeckio , Vytauto Juozapaičio, Kaune gyvenančios profesorės Eugenijos Lašienės... Surašėme pusšimtį, o galo vis dar nematyti. Džiugu ne tik dėl to, kad mūsų daug, o ir dėl to, kad kas dveji metai vis daugėja tėvynainių, į namus bent porai dienų parlekia vaikai, apsidairo, sentimentų pasisemia, pamąsto, kuo galėtų padėti šį kraštą gražinti, šviesinti. Skirtinga ši parama, bet visa labai svarbi. Kartais ją sunku ir išmatuoti, ypač, kai jos mato vienetas — džiaugsmas. Pvz. Vytauto Juozapaičio didelio muzikinio kūrinio, skirto M. Mažvydo jubiliejui, premjera kartu su „Polifonijos" choru Šiaulių katedroje. Arba Sondeckių šeimos koncertas su Šiaulių kameriniu orkestru 3-ojo Šiaulių krašto tėvynainių sambūrio metu. Sondeckių šeimos dabar, kai sūnūs mažai būna Lietuvoje, vilniečiai beveik nemato koncertuojančios kartu, o į Šiaulius susirinko visi. Tai buvo šventė ir dovana.

Ketvirtasis mūsų sambūris prasidės tuoj po Joninių — birželio 25-ąją. Susitiksime visi vidurdienį Šiaulių dailės galerijoje (Vilniaus g. 245). Susipažinsime su naujais brangiais žmonėmis, paspausime ranką seniems pažįstamiems, pasiklausykime muzikos, pasižiūrėkime parodą ir video filmą „Tėvynainiai". Pirmosios Sambūrio dienos vakare dalyvausime šv. Mišiose, o vėliau muzikuosime, šoksime ir dainuosime Kultūros, pramogų laisvalaikio ir pramogų centre MAX. Antrąją dieną, birželio 26-ąją, Sambūrio dalyviai susipažins su Šiaulių „Aušros" muziejumi, kur kuriama Šiaurės Lietuvos galerija, su Šiaulių universitetu. Visi kartu aptars problemas ir tolimesnį bendradarbiavimą.

Vakare P.Višinskio viešojoje bibliotekoje įvyks svečių ir šiauliečių literatūrinis vakaras, kuriame skambės garsūs vardai, šypsosis brangūs veidai, skambės poezija ir proza. Dar vėliau tą patį penktadienio vakarą, iš bibliotekos patrauksime į Kultūros ir poilsio parką pasilinksminti tarptautiniame muzikos festivalyje „Country Joninės". Paskutinę Sambūrio dieną, šeštadienį, važiuosime pasidairyti po žymiausias vietoves. Gali taip atsitikti, kad maršrutai bus du: vienas per Žemaitijos „perlus" — Telšius, Platelius, Renavą, Židikus, Viekšnius, Papilę, o kitas — į Žagarę, kuri kaip tik tomis dienomis švęs savo gyvavimo 800 metų jubiliejų.

Laukiame jūsų, tėvynainiai!

Trys lietuvių kartos Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemonte. Iš kairės: dr. Teresė-Prunskytė Kazlauskienė, jos duktė Asta Kazlauskaitė-Čuplinskienė ir Astos dukrelė Nerija Čuplinskaitė.

Nuotr. **Indrės Tijūnėlienės**

Po varžybų. Vidurvje lietuvis kariūnas Vytenis Benetis.

Nuotr. **Liudos Avižonienės**

Mindaugas Butkus — U.S. Air Force Academy bėgikas.

Lietuviai kadetai U.S. Air Force akademijoje Mindaugas Butkus ir Aidas Kerulis kalbasi su Lietuvos Karo atašė Amerikai Valdu Sarapinu (I iš kairės).

Nuotr. **Liudos Avižonienės**

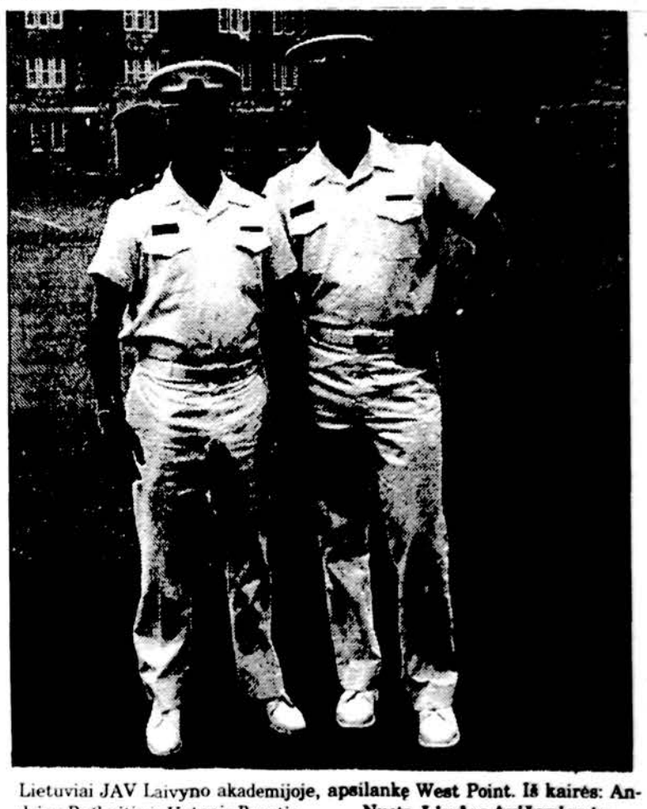

Lietuviai JAV Laivyno akademijoje, apsilankę West Point. Iš kairės: Andrius Račkaitis ir Vytenis Benetis.

Nuotr. **Liudos Avižonienės**

AMERICAN TRAVEL SERVICE

Kviečiame 1998 metais keliauti su mumis!

Specialios bilietų kainos į sporto ir dainų šventes Lietuvoje

* * *

Siūlome pigiausias kainas, patogiausiais skrydžiais į Lietuvą iš įvairių JAV miestų.

* * *

Penkios grupinės kelionės į Lietuvą ir kitas Pabaltijo šalis.

* * *

Costa Cruises laivu 7 naktų kelionė į Graikijos salas ir dvi naktys Romoje, spalio 12 d.

* * *

Prie bilieto kainos reikia pridėti mokesčius. Taip pat turime specialias kainas skrydžiams į Vilnių iš kitų JAV miestų.

* * *

Mūsų atstovai Kaune ir Vilniuje parūpins pigiausius bilietus iš Lietuvos į įvairius JAV miestus.

* * *

Turime bilietus į Dainų ir šokių šventės renginius Vilniuje.

* * *

Dėl kainų ir smulkesnės informacijos prašome kreiptis į mūsų raštinę. Maloniai Jums patarnausime.

American Travel Service
9439 S.Kedzie, Evergreen Park, IL 60805-2325
Ph. 708-422-3000. Ph. 800-422-3190
Fax 708-422-3163

Jono Aisčio muziejaus atidarymas Rumšiškėse 1997.07.12. Iš dešinės: poetas Bernardas Brazdžionis, Aldona Brazdžionienė, Kazytė Bradūnienė, poetas Kazys Bradūnas, Gediminas Markevičius (dabar „Draugo" redakcijos tarnautojas) ir kiti. Maldas skaito kun. Algimantas Keina, Karmelitų parapijos klebonas.

Į LIETUVĄ GRĮŽTA POETAS

Gyvenimas – tai kaip graži kelionė –
Išsirengi, keliauji ir grįžti atgal.
J.Aistis. „Kelionė"

1973 m. birželio 13 d., trečiadienį, pakirstas ilgos ir sunkios ligos, George Washingtono universiteto ligoninėje savo kelionę žemėje baigė poetas Jonas Aistis.

Išsirengęs iš Kampiškių dvaro kumetyno švento Jono naktį (pagal senąjį kalendorių poetas gimė 1904 m. birželio 24 d.) nukeliavo iki Vašingtono, tačiau dar negrįžo atgal, „in terra Rumsishkensis", kur „... nenašūs šaltiniai ir pustomi smėlynai, / uolienos kietos kaip pati buitis, /mane pagimdėt, ilgesio kantraus mokinot / ir sielvartu nudažėte mintis..."

„Mano gimtinė", Grenoblis, 1941 m.

1988 m. birželio 13 d. būrys talkininkų ėmėsi tvarkyti apleistą, krūmokšniais apžėlusią, Dovainonių tarybinio ūkio sąvartynu paverstą sodybvietę – vien pamatų akmenys težymėjo poeto gimtosios trobos vietą. Po talkos, dalyvaujant J.Aisčio giminaičiam, rašytojams, aktoriams, dainininkams, jaunimo klubui „Atgaja", buvo paminėtos penkioliktosios poeto mirties metinės.

Po poros savaičių vėl talka, poeto gimtadienio paminėjimas, kuriame buvo sugiedotas (viešai!) – Lietuvos himnas.

Organizatorių entuziazmas neišblėso. L.Juozonis paruošė projektą ir lapkričio 6-ąją prie Rumšiškių-Alytaus kelio buvo pastatytas projekto autoriaus ir V.Markevičiaus išdrožtas koplytstulpis, o tėviškėje – kryžius, kurį pagal L.Juozonio projektą išdrožė V.Markevičius.

Nuo 1988 m. kiekvieną vasarą tėviškėje minimas Jono Aisčio gimtadienis: susirenka jo gerbėjai, giminės, aktoriai, poetai, rašytojai, skaitoma poezija, dainuojamos dainomis virtusios J.Aisčio eilės, dalijamasi prisiminimais apie Poetą. Buvo atvykę a.a. Vytautas Sirijos Gira, Vytautas Girdzijauskas, prof. Vytautas Kubilius, Jonas Avyžius, Aldona Puišytė, Bernardas Brazdžionis, Kazys Bradūnas, aktoriai Laimonas Noreika, Virginija Kochanskytė, Petras Venclovas, Birutė Marcinkevičiūtė... Labai nuoširdžiai minėjimus vesdavo a.a. Vaidotas Daunys...

1989 m. „Pravienos" kolūkio pirmininkui Jonui Načajui sutikus buvo įsteigta 1500 rub. piniginė premija J.Aisčio kūrybos populiarintojams. Įsteigtoji premija buvo didesnė už valstybines.

1990 m. pirmoji premija įtekta aktorei Virginijai Kochanskytei. 1991 m. premija buvo paskirstyta: I-oji – inžinieriui Vytautui Markevičiui; II-oji – architektui Leonui Juozoniui; III-oji – Maironio lietuvių literatūros muziejaus darbuotojai Reginai Mažukelienei.

1992 m. J.Aisčio premija įtekta profesoriui Vytautui Kubiliui.

Iširus „Pravienos" kolūkiui neliko premijavimo fondo.

1994 m., minint 90-ąsias Poeto gimimo metines, Rumšiškių miestelio aikštėje pastatytas J.Aisčio biustas (skulptorius Vladas Žuklys, architektas Stasys Petrauskas), kurį atidengė poeto sesuo Veronika Kudrevičienė ir poetas Bernardas Brazdžionis. Atidengimo iškilmėse dalyvavo prof. Vytautas Landsbergis su žmona Gražina Ručyte-Landsbergiene, prof. Vytautas Kubilius, prof. V.Katkevičius, Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas Vytautas Martinkus, poetas Robertas Keturakis, Petras Palilionis, Aldona Puišytė, Stasys ir Vaidotas Dauniai, rašytojas J.Laucė, poetas ir kompozitorius Antanas Paulavičius ir daugelis kitų J.Aisčio poezijos gerbėjų. B.Brazdžionis ir K.Bradūnas pasodino ąžuoliuką.

Jono (Aleksandravičiaus) Aisčio klasės suolo draugo sūnus Vytautas Markevičius ėmėsi iniciatyvos Jono Aisčio muziejui įkurti ir 1996 m. vasario 1 d. Kaišiadorių savivaldybės tarybos, vadovaujamos Kęstučio Jakelio, sprendimu įkurtas Rumšiškių Jono Aisčio muziejus. Tais metais minint poeto gimtadienį, buvo parodytas dokumentinis filmas apie Joną Aistį.

Muziejus renka daiktinę, pasakojamąją ir vaizdinę medžiagą apie Joną Aistį, jo gimines, draugus, pažįstamus, apie jo gyventą aplinką, Rumšiškių miestelį.

Kuriant muziejų daug pastangų padėjo humanitarinių mokslų daktaras Eligijus Juvencijus Morkūnas, dailininkas Ruslanas Aranauskas, konsultavo Maironio lietuvių literatūros muziejaus skyriaus vedėja Regina Mažukelienė.

Daug eksponatų padovanojo Jono Aisčio giminės: seserys (Veronika Kudrevičienė, Marija Šlemkienė, Eleonora ir Mikalina Aleksandravičiūtės), sūnėnai (Justinas ir Juozas Aleksandravičiai), dukterėčia Jadvyga Trakimienė ir jos sūnus kunigas Vidas Sajeta, rumšiškiečiai Stanislava ir Valentinas Kireliai, kunigas Jonas Žemaitis.

Esame dėkingi Poeto žmonai Aldonai Aistienei, atsiuntusiai iš Amerikos Poeto asmeninių daiktų.

Muziejus buvo atidarytas 1997 m. liepos 12 d. Susirinko didelis būrys giminaičių, rumšiškiečių, garsių žmonių: Bernardas Brazdžionis (perkirpęs atidarymo juostelę) su žmona Aldona, Kazys Bradūnas su žmona Kazimiera, rašytojas Kazys Almenas ir architektas Edmundas Arbas, aukštai įvertinęs muziejaus dizainą (dizaineris Ruslanas Aranauskas), rašytojų sąjungos pirmininko pavaduotojas Eugenijus Ališanka, aktoriai Laimonas Noreika ir Virginija Kochanskytė, Kauno Maironio lietuvių literatūros muziejaus darbuotojai... Kompozitorius ir poetas, Kauno „Tremtinio" choro vadovas Antanas Paulavičius sukūrė dainą poeto žodžiais „Vienas kraujo lašas...", kurią atliko Antakalnio etnografinis ansamblis, vadovaujamas J.Beigienės, J.Aisčio eilėraščiui „Našlaitės" melodiją pritaikė šio ansamblio dainininkė, poeto dukterėčia Marytė Madzevičienė, dainavo Rumšiškių choras, vadovaujamas Astos Veverskytės.

Kauno karmelitų bažnyčios klebonas Algimantas Keina pašventino patalpas.

Muziejus būtų dėkingas, sulaukęs iš visų pažinojusių Joną Aistį prisiminimų, medžiagos, susijusios su Rumšiškėmis, paties J.Aisčio ir apie jį parašytų knygų, nuotraukų, laikraščių, žurnalų, įrašų.

Mūsų adresas: **Rumšiškių Jono Aisčio muziejus, J.Aisčio g. 1, 4237 Rumšiškės, Kaišiadorių r., Lietuva.**

Gražina Meilutienė
Rumšiškių Jono Aisčio muziejaus direktorė

P.s. O Tėviškė laukia Poeto...
„labai prašyčiau mano pelenus (nutaręs susideginti) palaidoti in terra Rumsishkensis šalia tėvų. Aš nenoriu čia likti visiems laikams..."
J.Aistis (iš laiško sūnėnui Justinui Aleksandravičiui).

Rumšiškių Jono Aisčio muziejaus atidarymo proga 1997 m. 07.12 d. prie Poeto biusto stoci jo seserys Marija Šlemkienė ir Eleonora Aleksandravičiūtė.

Poetas Bernardas Brazdžionis pasirašo svečių knygą Jono Aisčio vardo muziejuje Rumšiškėse, stebint Gediminui Markevičiui.

„LIETUVOS PILYS IR PILIAKALNIAI"

Vienas iš didžiausių kultūros rajone — respublikinė tautodailininkų darbų paroda — konkursas „Lietuvos pilys ir piliakalniai", skirta artėjančio Lietuvos vardo rašytiniuose šaltiniuose paminėjimo tūkstantmečiui.

Šį renginį sugalvojo praėjusių metų vasarą. Jam karštai pritarė dar keturi kultūros skyriaus žmonės. Dabar mūsų krašto žmonių sąmonėje vyrauja nusivylimas, kad nereikšminga mažutė valstybė, kad ji niekada nepasieks vakarietiškojo patogumo. Taip mąstantiems per mažus kultūros įvykius norime parodyti, kokią turtingą savo krašto istoriją ir kultūrą turime. Norime, kad iš šio renginio sklistų pasididžiavimas mūsų krašto praeitimi, kad žmonės, pasižiūrėję parodą, pajaustų tautinį, valstybinį orumą.

Išsiuntinėjome po visą Lietuvą laiškus, kviečiančius eksponuoti savo kūrinius. Atsiliepė apie 50 dailininkų. Darbus eksponuosime Raudondvario pilyje. Nuo 1960 m. pilis priklauso Raudondvario Lietuvos žemės ūkio inžinerijos institutui. Institutas yra nemažai nuveikęs saugant, restauruojant pilies ansamblį. Deja, trūksta lėšų. Šiandien pilies bokštai yra lyg rankos iškeltos virš vaizdingų Nevėžio krantų, kurios šaukte šaukiasi pagalbos. Dvaro oranžerijoje augantys egzotiniai augalai merdi, nėra už ką išlaikyti žmonių, kurie galėtų priimti turistus, nėra pinigų restauravimui.

Raudondvario pilyje XIXa. buvo įkurta vertinga vaizduojamojo bei taikomojo meno kolekcija, biblioteka bei archyvas. Pilyje nuolat skambėjo muzika, vyko įvairus kultūros gyvenimas.

Kauno rajone stūkso 22 piliakalniai. Tai bene geriausiai mūsų krašto žmonėms žinomi archeologiniai paminklai. Jie lyg metraščiai, pasakojantys apie seniausią mūsų krašto istoriją. Lietuva ne veltui vadinama piliakalnių kraštu – jų čia priskaičiuojama netoli 900.

Skelbdami parodą — konkursą, kvietėme įamžinti Lietuvos pilis ir piliakalnius, parodyti geriausius tapybos, grafikos, karpinių iš popieriaus darbus.

Parodos atidarymas ir spaudos konferencija vyks gegužės 25 d. 15 valandą.

Parodos lankymas kasdien nuo 12 val. iki 18 val.

Visus dalyvius ir svečius pakvietėme į parodos uždarymą ir apdovanojimo iškilmes, kurios vyks Raudondvario pilyje birželio 6 d. 14 valandą.

Numatome skirti vieną ir tris papildomas premijas. Taip pat įvairius parodos — konkurso rėmėjų prizus.

Tegul šioje pilyje eksponuojami darbai skatina ir telkia ne tik tautodailininkus, bet ir visus Lietuvos žmones, kurie neabejingi istorinės atminties išsaugojimui. Tiktai praeitį prisimenanti tauta turi savo ateitį.

Lina Sinkevičienė
Kauno raj. Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėjo pavaduotoja kultūrai

LIETUVOS PILYS IR PILIAKALNIAI
KAUNO RAJONO KULTŪROS, ŠVIETIMO IR SPORTO SKYRIUS

• **Kaunas.** Balandžio 18 d. Perkūno name Kaune atidaryta tradicinė Kauno jėzuitų mokyklos moksleivių religinio turinio šventinių atvirukų paroda, kurią surengė jau 25-erius metus šventinius religinius atvirukus renkantis Jėzuitų gimnazijos mokytojas S. Triponis, kuris sakė, kad sovietiniais metais, kai buvo draudžiama kalbėti apie religines ir tautines šventes, jie per atvirukus atskleisdavę moksleiviams lietuvių papročius, tradiciją ir religiją. Šia proga buvo surengtas Jėzuitų gimnazijos buvusių ir dabar besimokančių vyresniųjų klasių moksleivių koncertas „Meilė ir pavasaris".

1988 m. lapkričio 6 d. pašventintas kun. J. Žemaičio „ąžuolas" — koplytstulpis.

Poetas Kazys Bradūnas (kairėje) ir rašytojas Jonas Mikelinskas Vilniuje.
Nuotr. **Eltos**

VADOVĖLIŲ LEIDYBOS POKARIO VOKIETIJOJE PRADININKAS

REMIGIJUS MISIŪNAS

Tuoj po karo Vakarų Europos valstybėse pradėtos steigti lietuvių išeivių mokyklos labai stokojo vadovėlių. Pirmaisiais pokariniais 1945 m. mėnesiais, ypač prasidėjus mokslo metams, buvo daug kalbėta apie jų leidybą, tačiau dėl įvairių priežasčių mažai kas buvo padaryta. Bene pirmasis, rimtai užsiėmęs šios problemos sprendimu ir išleidęs daugiau nei vieną vadovėlį, buvo Juozas Kavaliūnas.

J. Kavaliūnas — pedagogas, prieš karą mokytojavęs daugelyje Lietuvos vietų. Palikęs tėvynę jis trumpai — 1945 - 1946 m. — buvo Lietuvių sąjungos (vėliau — Lietuvių Tremtinių Bendruomenės) švietimo įgaliotiniu prancūzų okupacinėje zonoje. Kaip teigė pats J. Kavaliūnas, knygų leidyba neįėjo į jo darbo sritį, tačiau gyvenimas privertė ja užsiimti.

1945 m. rugsėjo mėnesį jis kreipėsi į prancūzų karinę valdžią, prašydamas leidimo išleisti septynis vadovėlius. Spaly J. Kavaliūnas ieškojo laimės pas amerikiečius Štuttgarte, kuriems įteikė prašymą išleisti net 21 vadovėlį. Tačiau, pasirodo, ne ten pataikė — Stuttgarte buvo išduodami leidimai knygoms anglų ir vokiečių kalbomis. 1946 m. sausio pabaigoje prancūzų zonoje apsilankiusiam aukštam UNRRos pareigūnui J. Kavaliūnas įteikė daugiau kaip 20 vadovėlių sąrašą su prašymu padėti juos išleisti, tačiau atsakymo nesulaukė.

Tiesa, leidimo išrūpinimas buvo tik vargo, leidžiant vadovėlius, pradžia. Laikui bėgant, J. Kavaliūnui pavyko išrūpinti leidimus kelių vadovėlių spausdinimui, tačiau blogiau sekėsi ieškant jiems leidėjų.

1945-1946 metų sankirtoje lietuviškos leidyklos dar tik steigėsi ir jos nenoriai imdavosi vadovėlių leidybos. Šiuo metu vadovėlių leidyba nebuvo komerciškai naudinga, kaip, pavyzdžiui, poezijos rinkinių, kurie buvo leidžiami keliatūkstantiniais tiražais ir išperkami. Be to, vadovėlių spausdinimas buvo daug sunkesnis ir brangesnis, ypač, kai reikėdavo daugiau klišių.

J. Kavaliūnas net bandė pasitelkti pagalbon vokiečių leidyklas. Derėjosi su Herder'io leidykla Freiburge, tačiau pastaroji iškėlė nepriimtinas sąlygas.

Taigi, po visų nesėkmingų paieškų, J. Kavaliūnui teko pačiam imtis leidybinės naštos, o ji toliau buvo vis sunkesnė. Daug sveikatos atimdavo popieriaus gavimas karo nusiaubtoje Vokietijoje. Pagelbėjo vieno vokiečio popieriaus fabriko direktorius, J. Kavaliūno žodžiais, supratęs išeivių švietimo problemas, tad 1945 m. gruodžio mėnesį dienos šviesą išvydo S. Zobarsko — „Aušrelės" III dalis. Tai dvigubas vadovėlis — į jį įdėtas ir P. Šinkūno vadovėlis „Tėvynės pažinimas".

Pasaulio Lietuvių archyve saugojami J. Kavaliūno leidybinę veiklą atspindintys dokumentai atskleidžia kai kurias įdomias detales. Pavyzdžiui, 2,500 „Aušrelės" egzempliorių išleidimas kainavo beveik 3,500 RM. Veik du trečdaliai šios sumos nukeliavo spaustuvėn už jos paslaugas. Be to, 350 RM buvo skirta labai įdomioms „kitoms išlaidoms", kur leidėjas įrašė dovanas riebalais ir rūkalais teikusiems popierių ir spaustuvei.

Iš pirmo žvilgsnio leidybinės išlaidos lyg tai nedidelės, tačiau ir išeiviai nebuvo turtuoliai, tad J. Kavaliūnui pradžioje teko skolintis pinigų vadovėlių leidybai. Daugiausia — iš Lietuvių sąjungos Švietimo skyriaus. Be to, būdamas jos atstovu, J. Kavaliūnas knygas leido Lietuvių sąjungos vardu, o platinti atiduodavo LTB Wuerttemberg - Badeno apygardos komitetui. Jis pageidavo, kad dalis pelno būtų skirta prancūzų okupacinėje zonoje dirbusiems mokytojams atlyginti.

Patyręs visus to meto leidybos sunkumus, J. Kavaliūnas net įsteigė specialią instituciją knygų leidybai — Knygų leidimo komisiją (KLK). Tokiam žingsniui jį paskatino tai, kad tarp išeivių atsirasdavo vis daugiau iniciatyvos leisti knygas. Pati KLK knygų neleido, ji turėjo rūpintis leidybos organizavimu ir priežiūra, siekti, kad būtų leidžiamos vertingos knygos, ypač vadovėliai, taip pat reguliuoti jų kainas.

Atrodo, jog KLK nedaug ką spėjo nuveikti, nes 1946 m. savo veiklą pradėjo LTB Švietimo valdybos Knygų leidimo komisija, kurios pagrindine užduotimi buvo vadovėlių leidybos organizavimas. J. Kavaliūnas 1946 m. paliko švietimo įgaliotinio postą ir pasitraukė iš leidybos.

Be išleistų vadovėlių, J. Kavaliūnas buvo atidavęs spausdinti dar keletą, tačiau jų leidybos darbų nepavyko baigti. Galima spėti, jog J. Kavaliūnas kažkiek prisidėjo prie Tuebingene „Tremtinio" leidyklos paskelbtų dviejų vadovėlių — L. Dambriūno „Lietuvių kalbos sintaksės" ir Pr. Naujokaičio „Aritmetikos uždavinyno" — pasirodymo.

Keturi vadovėliai — lyg ir nedaug, tačiau, pasirodę 1945-1946 mokslo metų viduryje, kada išeivių mokykla juto patį didžiausią vadovėlių stygių, jie palengvino jų darbą ir pelnė J. Kavaliūnui išeiviškų vadovėlių leidybos pradininko vardą.

RUSŲ IR IRS NUOMONĖS SUTINKA DEIMANTŲ SUKČIAVIMO KLAUSIMAIS

Prieš metus „Drauge" (1997 m. vasario 6 d.) rašiau apie carų lobius, kuriuos KGB slapta atsivežė į Ameriką ir sudėjo į šalia mūsų esančio Millbrea miesto bankelį. Apie tą aferą papasakojau ir būdamas Lietuvoje „Lietuvos aido" korespondentui (1996 rugsėjo 24 d.). Abiejuose laikraščiuose citavau žinias, paimtas iš mūsų vietinio laikraščio „San Mateo County Times" (1996 m. rugpjūčio 26 d.).

Tada rašiau, kad jau nuo 1993 metų Millbrae bankelyje buvo laikomas buvusios Sov. Sąjungos kompartijos turtas — apie 500 milijonų dolerių. Jį čia atvežė kažkoks Andrejus Kozlenokas. Caro laikų auksą, deimantus, Faberžė kiaušinius, sidabrą reikėjo kur nors sudėti. Atvykus į San Francisco, Kozlenoko žvilgsnis nukrypo į tą mažą bankelį, kuriame buvo labai didelės, nedegamos apsaugos spintos. Nupirkęs banką už 800,000 dolerių, Kozlenokas į jas sukrovė kompartijos lobį.

Būtų gal viskas buvę gerai, jeigu Kozlenokas 1995 metais nebūtų pradėjęs perstatinėti bankelį be miesto leidimo. Tuomi atkreipė į save dėmesį. Pradėjus aiškintis, kodėl vykdomi nelegalūs darbai, išaiškėjo ir tenai saugomos brangenybės. Amerikos mokesčių inspekcija (IRS) tuoj nustatė, kad Kozlenokas jai skolingas 63 mln. dolerių. Atsisakius mokesčius mokėti, turtas buvo konfiskuotas. Tada įsikišo Rusijos valdžia, teigdama, kad tai jos turtas. Byla atsidūrė teisme.

Kaip baigėsi toji byla?

1998 m. balandžio 17 d., mūsų „San Mateo County Times" paskelbė ilgą straipsnį: „Russians, IRS Concur in Diamond Fraud Case". Straipsnyje rašoma, kad IRS ir Maskvos valdžios atstovai pagaliau susitarė dėl likimo 165 milijonų dol. vertės deimantų ir aukso, kurie buvę pavogti iš Rusijos valdžios. Susitarime nuspręsta likviduoti Golden ADA, brangenybių dirbtuvę San Francisco mieste, kuri turėjusi „perdirbti" deimantus ir juos sugrąžinti Rusijai, bet vietoj to juos „pasivogė".

Golden ADA savininkai pereitų kelių metų laikotarpyje įsigijo 4.4 mln. dol. vertės namus Lake Tahoe, 20 mln. dol. Learjet lėktuvą, 377,000 dol. Rolls Royce, daugybę deimantais apsagstytų Faberžė kiaušinių ir kitokių brangenybių. Skandalas vyko ne tiktai Kalifornijoje, bet ir pačioje Rusijoje, kur buvo areštuoti pareigūnai ir įvyko savižudystės (vienas iš jų Sergei Dovbysh, Rusijos Vidaus Reikalų ministerijos pareigūnas).

Amerikos Bankrotų teismo pareigūnas Charles E. Sims sakė, kad ir Amerikoje bus iškeltos kriminalinės bylos kai kuriems asmenims, bet atsisakė viešai pranešti jų pavardes. Yra žinoma, kad Golden ADA dosniai aukojo pereitų rinkimų metu Kalifornijos senatoriui Quentin Kopp (kurio seneliai esą atvykę iš Lietuvos!), miesto buvusiam Parkų vadovui Jack Immendorf ir kitiems San Francisco bei San Mateo apskričių kandidatams.

Galutiniame susitarime nutarta paskirstyti 40 mln. dol. vertės išlikusį golden ADA turtą, rastą Kalifornijoje, Belgijoje ir Šveicarijoje, taip: IRS pasiims 10.5 milijonus dol., įvairiems skolininkams bus grąžinta 5 mln., o 25 mln. dol. likutis atiduotas Rusijos valdžiai. Deimantų žinovai apskaičiavo, kad ši afera Rusijai kaštavo arčiau 400 milijonų dol. kurie dingo kažkur pakelyje.

Vytautas J. Šliūpas, P.E.

DVIDEŠIMT PENKIOS PARDUOTUVĖS PO VIENU STOGU

Vilniuje, Pašilaičiuose, atidarytas pirmasis Lietuvos prekybos telkinys „Pas Juozapą". Jame įsikūrusios 25 parduotuvės. Dviejų aukštų prekybos telkinys užima, 1,200 kvadratinių metrų. Jame dirba 180 žmonių.

Kaip rašo „Sostinė", bendrovės „Pas Juozapą" prezidentas Juozapas Budrikis žada dar įrengti stomatologijos kabinetą, kompiuterinių žaidimų bei šaudymo sales, pusantro šimto vietų kavinę. Tame pačiame pastate bus galima nusipirkti maisto produktų, drabužių, avalynės, užuolaidų, čekiško stiklo ir kitų daiktų. Visa tai J. Budrikiui kainavo 12 mln. litų. Prieš atidarant parduotuves pastate, be maisto parduotuvės „Pas Juozapą", veikė trys parduotuvės. Įsikurti čia galėjo tik viena iš trijų pretendavusių ten dirbti parduotuvių. Parduotuvės buvo atrinktos pagal prekių įvairovę. Kai kurios parduotuvės išsipirko, dauguma — nuomoja.

R.J.

STONEHENGE OF LEMONT
LUXURY CONDOMINIUMS

Within walking distance of the Lithuanian Centre, Walgreen, Jewell and shoping.

BEAT THE PRICE INCREASE!!!

2 bedroom 2 bath units starting from $122,900
Model hrs. – Sun. 12-5 p.m. or weekdays call for appt.
Directions: 1 block East of State Street on 127 St.
E.T. MANSELL–CONSTRUCTION CO., INC. Tel. 630-257-3305.

Calls to LITHUANIA $0.47 per/min
no monthly charges, no need to switch your current phone company, any day, any time; great rates to the rest of the world
For information call AOF International:
1-800-449-0445

B&D
LATVIOS IR BENDROVĖ
Statome namus, atliekame įvairius remontus, įrengiame rūsius, statome balkonus, priestatus, patio, garažus, tvoras. Taisome ir dengiame stogus. Turime draudimą. Reikalingi vyrai statybos darbams. Skambinti Kazimierui, tel. 708-453-1250.

INTERNATIONAL SHIPPING INC.
Siunčiame automobilius ir komercines siuntas į Lietuvą. Automobilių persiuntimas nuo $1,350 priklausomai nuo automobilio.
Parduodame automobilius, tvarkome kėbulo ir mechaninius gedimus. Padedame įsigyti automobilį autovaržytinėse.
Jei jums sugedo automobilis – partempsime.
Kreiptis: 708-715-3154 cell. Ph., 312-913-0668, fax 312-913-0671.

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas 67 & Kedzie apyl. $355 į mėn. + „security". Tel. 773-778-1481.

Home Health Care Intl. Agency ieško asmenų prižiūrėti vyr. amžiaus žmones. Anglų k. reikalinga. Vairuotojo leidimas ir rekomendacijos pageidaujamos. $75 iki $120 į dieną. Skambinti Phil arba Janusz, tel. 414-763-2615.

AMERICAN TRAVEL ABROAD, INC. AMTA

MAIN OFFICE
(CLOSED ON SUNDAYS)
4801 W. PETERSON AVE., SUITE 618,
CHICAGO, IL 60646. TEL. 773-725-9500.

PAVASARIO KAINOS

	ten ir atgal	į vieną pusę
Ryga	$695	$415
Kijevas	$750	$485
Lvovas	$750	$485
Minskas	$745	$480
Vilnius	$715	$425
Maskva	$620	$395
St. Peterburgas	$675	$405

OUT OF STATE
TEL. 1-800-342-5315

5316 N. MILWAUKEE AVE., CHICAGO, IL 60630. TEL. 773-467-0700.

3000 N.MILWAUKEE AVE., CHICAGO, IL 60618. TEL. 773-489-4999.

BELMONT/CENTRAL
5637 W. BELMONT AVE., CHICAGO, IL 60634. TEL. 773-237-4747.

BELMONT/LARAMIE
5150 W. BELMONT AVE., CHICAGO, IL 60641. TEL. 773-685-2020.

5058 S. ARCHER AVE., CHICAGO, IL 60632. TEL. 773-838-8888.

5657 S. HARLEM AVE., CHICAGO, IL 60714. TEL. 773-788-1000.

NILES
9509 N.MILWAUKEE AVE., NILES, IL 60714. TEL. 847-581-9800.

Willowbrook Ballroom
Veikia nuo 1921 m.
8900 SOUTH ARCHER ROAD, WILLOW SPRINGS, ILLINOIS TEL 708.839.1000
Šešios pokylių salės – tinka įvairioms progoms
Puikus maistas, geriausi gėrimai, malonus aptarnavimas
Ar mėgstate šokti? Šokiai vyksta kiekvieną dieną; ketvirtadieniais ir sekmadieniais groja 10 žmonių orkestras (galite pasitobulinti šokio mene – vyksta pamokos)
Oh Henry's 35 iki 40 svečių
The Bandstand Room 40 iki 60 svečių
The Arbor Room 60 iki 100 svečių
100 iki 135 svečių
The Flamingo Room 125 iki 175 svečių
The Grand Ballroom 225 iki 550 svečių

PERSIUNČIAME IR PRISTATOME SIUNTINIUS BEI KOMERCINIUS KROVINIUS
Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, LENKIJĄ, RUSIJĄ, UKRAINĄ, GUDIJĄ IR KARALIAUČIAUS SRITĮ
AIR CARGO
PERSIUNTIMAS LAIVU
AMERIKIETIŠKO MAISTO KOMPLEKTAI
PIGŪS SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS
45 centai už minutę skambinti į Lietuvą
Telegroup ĮGALIOTAS TELEGROUP ATSTOVAS
ATLANTIC Express Corp. 773-434-7913 800-775-7363 630-257-6822
2719 West 71 Street, Chicago, IL 60629

NAUJIENOS
Telefono kortelė

Skambinkite į:	$5	$10	$20
Lietuvą	7 min.	17 min.	36 min.
Latviją	8 min.	18 min.	38 min.
Estiją	13 min.	29 min.	62 min.
Lenkiją	13 min.	31 min.	65 min.
Rusiją	8 min.	18 min.	38 min.
Ukrainą	7 min.	16 min.	35 min.

Į kitus kraštus informacija, tel. 773-237-0977.

Naudojant tel. kortelę, nebus atskirų sąskaitų bei mokesčių. Tel. korteles galite nusipirkti: **Baltic Bakery, 4627 S. Hermitage, Chicago, IL.**

MEMORIAL DAY GREETINGS TO ALL OUR CUSTOMERS FROM **CRAWFORD SAUSAGE CO.** 2310 S. PULASKI 773-277-3095 „ALWAYS FRESH AS A DAISY"

MEMORIAL DAY GREETINGS TO ALL FROM **LAWN LANES** 7650 S. PULASKI CHICAGO, IL 60629 773-582-2525

MEMORIAL DAY GREETINGS TO ALL OUR CUSTOMERS FROM **MT. GREENWOOD HARDWARE/SUPPLY** 3124 W. 111TH ST. CHICAGO, IL 60655 773-881-9779

Lietuvoje, Kaune parduodamas naujas gyv. namas. Gražiai sutvarkyta aplinka. Kreiptis **JAV tel. 908-686-0210, Kaunas tel. 011-370-7-297-000.**

Lietuviškas maistas. Greitai, skanu ir pigu. Užsakymai priimami tel. (773) 582 4069. Pristatome į namus.

Jauna šeima ieško 1 arba 2 mieg. kamb. buto. Pageidautina Brighton Parke. Tel. 773-927-9056.

Užtikrinkime Baltistikos studijų ateitį užsienyje ir Pabaltijy skirdami dosnią auką ir įrašydami į testamentą **Association for the Advancement of Baltic Studies BALTIC STUDIES FUND.**
Ypatingam tikslui galima įsteigti vardinį fondą.
Aukos ir palikimai atleidžiami nuo JAV federalinių mokesčių.
Kviečiame kreiptis į **AABS Executive Office, 111 Knob Hill Road, Hackettstown, NJ, 07840. Tel. 908-852-5258**

Reikalingos moterys namų valymui. Viena moteris valo 2 namus į dieną. Alga $380 į sav. Kambarys gyventi ir transportacija bus parūpinta. Darbs ne Čikagoje. Tel. 608-244-9393 arba 608-444-5126. Susikalbėti galima lenkiškai, rusiškai arba angliškai.

Lietuvis, Flagstaff, AZ, planuoja **įsteigti** „nonprofit" **namus vyr. amžiaus lietuvių kilmės žmonėms** ant savo gražios sausos, mišku apaugusios žemės. Šiam projektui įgyvendinti jis ieško partnerio, kuris galėtų prisidėti ir finansais. Susidomėjusius prašo rašyti: **Dale Hall, 3211 W. Sell's Dr., Phoenix, AZ 95017.**

SKYLINE BUILDING SERVICES, INC.
Ieško maždaug 20 darbininkų stadionų, kaip White Socks ar United, valymo bei priežiūros darbams. Darbas dienomis ir naktimis.
Labai gera alga.
Reikia turėti darbo leidimą arba žalią kortelę, taip pat šiek tiek mokėti angliškai. Kreiptis nuo 4 v.p.p. iki 6:30 v.p.p.
Tel. 312-454-4545.

CLASSIFIED GUIDE

SKELBIMAI

ĮVAIRŪS

ELEKTROS ĮVEDIMAI—PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

LIETUVIS, lauko priežiūros darbų (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, **Washington, D.C., ieško darbininko,** kuris galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Galime padėti gauti darbo leidimą. Suteikiamas **pigus butas** – $130 mėnesiui. Kreiptis tel. (202) 244-2373.

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

DAŽYMAS / DEKORAVIMAS Co.
DAŽYMAS • STALIAUS DARBAI • TAPETAVIMAS • PLYTELIŲ KLIJAVIMAS • DRAUDIMAS • REKOMENDACIJOS • DAUGIAU KAIP 15 METŲ PATIRTIS •
Tel. 708-458-6033 arba 847-361-3015

JKS CONSTRUCTION
"Shingle" stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aliuminiaus ir kt. Turiu darbo apdraudą. R.Jankauskas, tel. 708-728-0208

Nanny, housekeeper live-in.
Best job and salary is yours if you love children, clean well and speak English. References needed.
Call my office, tel. 630-466-7828

STASYS' CONSTRUCTION
Staliaus darbai, rūsių, vonių ir virtuvių įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings", „soffits", „decks", „gutters, plokšti ir „shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S.Benetis Tel. 630-241-1912

AMBER CONSTRUCTION CO.
Dengiami stogai, kalamas „siding", atliekami cemento, „plumbing" bei kiti namų remonto darbai.
„Licensed, insured, bonded"
Skambinti Sigitui:
Tel.: 773-767-1929

Parduodu naują, įrengtą namą Druskininkų miesto centre.
Tel. 410-538-3250.

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Padėsime parduoti, suremontuoti arba pigiai nupirkti automobilį mūsų aikštelėje arba auto-varžytinėse. Padėsime persiųsti automobilį, motociklą ar komercinę siuntą į Lietuvą. Reikalingas skardininkas.
Tel. 708-201-0586.

MOVING
Ilgametis profesionalus kraustymas prieinamomis kainomis.
Draudimas garantuotas.
GEDIMINAS
773- 925-4331

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W 69th Street
Tel.: 773-776-1486

SIŪLOME DARBUS!
Gail. seserų padėjėjoms kompanijonėms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti. Kreiptis:
ALL CARE
Employment Agency
Tel. 773-736-7900

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160
RIMAS L.STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21 KMIECIK REALTORS 7922 S.Pulaski Rd. 4365 S.Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
773-284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Century 21
REALMART II, Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago,IL 60629
BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite
BUDRAIČIUI
Bus. 773-585-6100 Fax. 773-585-3987 Pager 312-308-0307

Century 21 RE/MAX MLS
ACCENT REALTY
5265 West 95th street
Oak Lawn, Illinois 60453

Bus. 708-636-9400
Res. 708-423-0443
ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir priemesčiuose

WAGNER
MAŠINOS RAŠTINĖMS
Parduoda • Taiso • Priedai ir Reikmenys
Virš 75 metų patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS
FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Tel. (773) 581-4111

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Pirkdami pas mus, daug sutaupysite. Pasinaudokite mūsų patogiu „lay-away" planu. Atliekame visus foto laboratorijos darbus.
Darbo val.: **kasdien 8 v.r.-6 v.v.; šeštd, 8 v.r.-4 v.p.p.; sekmd. uždaryta. Antrad. ir trečd. susikalbėsite lietuviškai.**
3314 W. 63 St.
Tel. 773-776-8998

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500
• Lietuviška duona ir raguoliai
• Vestuviniai ir įvairūs tortai
• Lietuviškas maistas—"catered"
• Siunčiame mūsų produktus UPS
Atidaryta 7 dienas savaitėje

KAVINĖ
350 N. Clark, Chicago, Il 60610
Tel. 312-644-7750
Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre
Savaitgalį uždaryta

JAV LB Krašto Valdybos Socialinių Reikalų Taryba

Ruošia: **Birutė Jasaitienė** ir **Aldona Šmulkštienė**
2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
Tel. (773) 476-2655; Fax (773) 436-6909

PENSIJOS

Daug ir dažnai rašoma apie įvairius pensijų planus, ypač „Social Security", bet vis atsiranda klausimų, nes daugelis tuo nesidomi tol, kol pačiam prireikia. Tiek privatūs, įvairių bendrovių planai, tiek „Social Security" pensijų planas, moka tik tiems, kurie dirbdami į tuos planus ar planą įmoka taip pat jų sutuoktiniams ar mažamečiams vaikams. Privatūs įvarių įmonių planai kiekvienas skiriasi, nes yra kitaip sustatyti. Paprastai kiekvienas tarnautojas iš algos atideda tam tikrą sumą pinigų į tą pensijų planą — fondą, o darbdavys prie tos sumos dar prideda. Kokia suma darbdavio yra pridedama, priklauso nuo darbdavio turtingumo, ar jo dosnumo savo tarnautojams.

„Social Security" pensijų ir kitų įvairių pašalpų fondas yra valstybinis fondas — Federalinės valdžios administruojamas. Amerikos valdžia neturėjo savo žmonėms valstybiniu mastu jokių pašalpų ir pensijų iki 1935 metų, kai tuometinis prezidentas F. D. Roosevelt pasiūlė Kongresui ir Kongresas priėmė „New Deal" programą — tai, ką mes šiandiena vadiname „Social Security".

Prezidentas J. F. Kennedy 1961 metais pasiūlė Kongresui medicininės pagalbos projektą vyresniesiems, bet jis 1962 m. buvo atmestas, nes tuomet daugumas bijojo, kad tuo bus įvesta taip vadinama socialinė medicina — „socialized medicine". Medicare — valstybinis sveikatos draudimas vyresniesiems Kongreso priimtas tik 1966 metais. Šiandieną, be šių dviejų programų: „Social Security" , kitų pašalpų ir Medicare, būtų sunku įsivaizduti vyresniųjų žmonių gyvenimą Amerikoje. „Social Security" pensijas ar invalidumo pašalpas, taip pat ir Medicare draudimą, gauna tik tie, kurie įmoka į tą planą. Išskyrus valstybės ir savivaldybės darbininkus, kurie turi savo kitus pensijų ir ligos draudimų planus, beveik visi Amerikoje dirbą žmonės moka į Social Security ir Medicare fondus. Iš kiekvieno dirbančio asmens algos dabar automatiškai išskaitoma 7.65%, o darbdavys prideda dar tiek pat. Iš tų 7.65% išskaitytų iš jūsų algos ir tokios pat darbdavio pridėtos sumos, į „Soc. Sec." fondą eina 6.20 % o 1.435% įmokama į Medicare fondą. Tie, kurie dirba patys sau, moka nuo uždarbio 12.4% „Soc. Sec" ir 2.9% Medicare mokesčių. Pensijas gauna tie, kurie yra išdirbę ir mokėję į „Soc. Sec." fondą bent 10 metų — 40 vadinamų kreditų — („kvoterių"). Tai yra minimumas šiandien „Soc. Sec." pensijos dydis priklauso, kiek jus įmokėjote, atseit, kiek jūs dirbote ir koks buvo jūsų uždarbis. Tie, kurie dirbo ir mokėjo į „Soc. Sec." fondą 40 metų, ir kurių uždarbis buvo didelis — gauna didesnę pensiją, negu tie, kurie dirbo tik 10 metų ir uždirbo mažai. Pensijos dydis yra proporcingas įmokėtai į fondą pinigų sumai. Mes galime išeiti į pensiją, sulaukę 62 metų, bet pensija bus proporcingai mažesnė, negu mums išėjus pensijon nustatytu metu — sulaukus 65 metų. Jeigu, sulaukus 65 metų, neišeinama į pensiją, o dar dirbama, pensijos dydis procentaliai kils. Ir tada, kai nutarsite išeiti į pensiją, jūsų pensija bus didesnė.

„Social Security" pensija Lietuvoje

„Social Security" pensiją Amerikos piliečiai gauna visur — nesvarbu, kur jie gyvena. Asmenys, kurie yra legalūs Amerikos gyventojai — t.y. turi tik „žalią kortelę", pensiją gauna kitame krašte tik 6 mėnesius. Po to pensija yra sustabdoma, žmogus turi grįžti į Ameriką ir iš naujo susitvarkyti pensijos reikalus.

Jeigu esate Amerikos pilietis, galite gyventi Lietuvoje ir gauti ten pensiją. Prieš išvažiuojant, turite nueiti į „Soc. Sec." įstaigą, pranešti savo būsimą adresą ir susitarti, kur bus jums siunčiama pensija. (Dažnai „Soc. Sec." įstaiga prašo net parodyti bilietą, kad tikrai išvažiuojate). Lietuvon pensija gali būti siunčiama jūsų duotu adresu, arba į Amerikos ambasadą, arba, jei turite atidarę (tas yra geriausia) bet kokiam Lietuvos banke sąskaitą — į tą jūsų banko sąskaitą. Kiti nori, kad pensija būtų siunčiama čia, į kokį Amerikos banką, o paskui, susitarus su banku, tas bankas gali jums vieną ar kelis kartus per metus persiųsti norimą pinigų sumą. Bankas paprastai už pinigų persiuntimą elektroniniai ima per 40 dolerių nepaisant siunčiamos sumos dydžio. „Soc. Sec." įstaiga už pinigų persiuntimą į Lietuvą neima jokio mokesčio. Dar kiti naudoja Lietuvoje Amerikos bankų asmeninius čekius, tačiau už iškeitimą reikia mokėti Lietuvoje ir trunka pora savaičių, kol bankas čekius patikrina ir tik tada jums pinigus išmoka.

Medicare draudimas, susirgus kitame krašte, nieko nemoka. Medicare draudimas moka, tik sergant Amerikoje. Todėl, kai išvažiuojant nuolatiniam gyvenimui kitan kraštan, sustabdykite Medicare mokėjimus, gausite didesnį pensijos čekį.

Amerikoje pensijos yra keliamos kasmet pagal pragyvenimo lygio pabrangimą. Kada jūs išvažiuojate gyventi kitur, to pakėlimo negausite, nes „Soc. Sec." įstaiga sako, kad jie negali patikrinti kito krašto pragyvenimo lygio pabrangimo. Jeigu keičiate adresą, ar pasikeičia jūsų pajamos — visa tai turite pranešti „Soc. Sec." įstaigai, nesvarbu, kur gyvenate — čia Amerikoje ar Lietuvoje.

Įvairi „Social Security" įstaigos informacija

1. Jei jūs gaunate „Soc. Sec." pensijos čekį į namus, nepasirašykite jo tol, kol nenueinate į banką. Jei čekį pasirašote iš anksto ir jei jį pamestumėte, žmogus, radęs jį, gali išsikeisti.

2. Jei jūsų čekis yra dingęs ar pavogtas, tuojau praneškite „Soc. Sec." įstaigai. Jūs gausite kitą čekį, bet jo reikės palaukti.

3.Saugumo sumetimais jūs turėtumėte čekį iškeisti ar padėti į banko sąskaitą kaip galima greičiau. Valdžios čekiai turi būti iškeisti laikė 12 mėnesių išdavimo datos, vėliau jie nebegalioja.

4. Jei gaunate čekį, kuris yra ne jūsų, nuneškite jį į „Soc. Sec." įstaigą, arba grąžinkite US Treasury Department, Division of Disbursement (adresas yra užrašytas ant voko). Pridėkite raštelį, kodėl tą čekį grąžinate.

5. Naujų „Soc. Sec." pensijos gavėjų čekiai nuo 1996 m. rugpjūčio 1 d. yra persiunčiami tiesiog į jų nurodytą banko sąskaitą. Tiktai tie, kurie neturi jokios sąskaitos banke (kurie negali jos atsidaryti, kas sudaro sunkumą turėti banko sąskaitą) gauna čekius per paštą į namus. Tiesioginis pensijos čekių persiuntimas banko sąskaiton apsaugos nuo vagysčių ar čekių dingimo. O pinigai visada yra jūsų banko sąskaitoje ir jūs galite jais naudotis.

Kaip apmokestinama „Social Security" pensija?

Kai kurie žmonės, gauną pensiją, turi mokėti federalinius mokesčius. Tai atsitinka tada, kad žmonės šalia gaunamos pensijos dar turi kitas pajamas.

1. Jei jūs pildote mokesčių formas kaip pavienis asmuo ir jūsų visos pajamos yra nuo 25 iki 34 tūkstančių dolerių, jums gali tekti mokėti 50% nuo jūsų „Soc. Sec." pensijos. Jei jūsų visos pajamos (combined income) yra didesnės nei 34,000 dolerių, jums gali reikėti atiduoti 85% „Soc. Sec." pensijos.

2. Jei pildote mokesčius kaip pora (joint return), jums gali tekti mokėti 50% mokesčių nuo jūsų „Soc. Sec." pensijos, jei jūsų ir žmonos/vyro visos pajamos (combined income) yra tarp 32 ir 44 tūkstančių dolerių. Jei jūsų visos pajamos yra didesnės negu 44,000 dolerių, jums gali tekti mokėti 85% nuo jūsų „Soc. Sec." pensijos sumos.

3. Jei jūs esate vedusi pora ir pildote mokesčius atskirai, jums gali reikėti mokėti mokesčius už pensiją.

Kas yra visos pajamos (combined income)?

1040 mokesčių formoje tas pažymėta šitaip: tai jūsų pajamų suma, atskaičius leidžiamus nurašymus (adjusted gross income), pridėjus neapmokestinus procentus ir pusę gaunamos pensijos sumos. Niekas nemoka mokesčių daugiau negu 85% už „Soc. Sec." pensiją. Kai kurie asmenys moka mokesčius už mažesnę gaunamos pensijos sumą ir tai yra apskaičiuota pagal Internal Revenue Service formulę.

Kiekvienų metų sausio mėnesį jūs gaunate paštu „Social Security Benefit Statement" (Form SSA-1099). Ši forma parodo, kiek pensijos gavote praėjusiais metais. Jūs galite naudoti tą pranešimą, pildant federalinių pajamų mokesčius ir ten pažymėta, ar jums reikia mokėti už jūsų gaunamą pensiją. Yra įvairių išimčių. Yra žmonių, kurie nėra nei piliečiai, nei legalūs Amerikos gyventojai ir gauna „Soc. Sec." mokėjimus — jiems yra išskaitoma 25.5% nuo gaunamos sumos. Jei jums reikia daugiau įvairios informacijos, ją galite gauti, skambindami tel. 800-829-3676, arba galite paprašyti leidinėlių: „Publication 915", Social Security Benefits and Equivalent Railroad Retirement Benefits.

Asmeniška informacija yra saugi „Social Security" įstaigoje

„Soc. Sec." saugo milijonų žmonių asmenišką informaciją. Ta informacija yra: jūsų „Soc. Sec." numeris, uždarbis, amžius ir adresas. Ši informacija yra kiekvieno žmogaus asmeniška nuosavybė ir turi būti, ir yra, saugoma. „Soc. Sec." įstaiga paprastai apie šią informaciją kalba tik su jumis. Jei norite, kad kas nors padėtų jums „Soc. Sec." įstaiga reikalauja iš to žmogaus jūsų leidimo žodžiu ar raštu. Kada paskambinate „Soc. Sec." įstaigai, paprastai jūsų klausia įvairių klausimų, jog galėtų patikrinti, kad tikrai jūs esate tas asmuo. Jei prašote, kad šeimos narys ar draugas paskambintų jūsų reikalais į „Soc. Sec." įstaigą, jūs turite būti su juo tuo metu, kad įstaiga galėtų pasitikrinti, ar sutinkate, kad kitas žmogus jums padėtų. „Soc. Sec." tarnautojas prašys tokiu atveju jūsų leidimo, kad galėtų kalbėti apie jūsų „Soc. Sec." reikalus su jūsų gimine ar draugu. Jei prašote, kad giminė, ar draugas nueitų į „Soc. Sec." įstaigą jūsų reikalais, įduokite jam raštišką sutikimą. Tiktai su jūsų raštišku sutikimu — leidimu įstaiga gali kalbėti apie jūsų „Soc. Sec." reikalus su atėjusiais, jūsų siųstais, žmonėmis.

Nepilnamečių vaikų atveju, tėvas, motina ar teisėti globėjai gali kalbėti vaiko „Soc. Sec." reikalais. „Soc. Sec." garantuoja jūsų duomenų privatumą. Bet yra atvejų, kada, laikantis įstatymų, „Soc. Sec." įstaiga turi suteikti informaciją apie jus kitoms valdžios įstaigoms,. pvz., „Aid to Families with Dependent Children", „Medicaid and food stamps." Toms įstaigoms yra draudžiama gautą informaciją apie jus iš „Soc. Sec." įstaigos perduoti kam nors kitam ar ja dalintis su kitais.

„Soc. Sec." Įstaigos teikiami patarnavimai

„Soc. Sec." turi nemokamą telefoną 1-800-772-1213. Dauguma klausimų išspręsti ir pranešimų gauti galima telefonu, tuo sutaupant laiką ir išlaidas, vykstant į įstaigą. Įrekorduotą informaciją galite telefonu girdėi visą parą ir visą savaitę, įskaitant ir savaitgalius bei šventadienius. Su „Soc. Sec." tarnautoju — atstovu galite kalbėti telefonu nuo 7 val. ryte iki 7 val. vakaro darbo dienomis.

Telefonu jūs galite prašyti iš „Soc. Sec." įstaigos:

1.prašymo naujai „Soc. Sec." kortelei gauti, ar gauti jos pakaitalą jei kortelę pametėte;

2. „Personal Earnings and Benefits Statement" (SSA-7004), kuris parodo visą jūsų gyvenimo uždarbį, įmokėjimus į „Soc. Sec.", Medicare ir galimą gauti pensiją ar kitus mokėjimus (benefits);

3. „Benefit verification" — patvirtinimą tos „Soc. Sec." sumos, kurią gaunate kas mėnesį;

4. Medicare kortelės pakaitalą, jei ją pametėte;

5. artimiausios „Soc. Sec." įstaigos adresą. Skambinant po darbo valandų, atsiliepiant automatiškam „Soc. Sec." patarnavimui galite prašyti informacijos apie „Soc. Sec." leidinėlius.

Žmonės, kurie yra kurti, ar sunkiai girdi, gali skambinti nemokamu „TTY" numeriu 1-800-325-0778 tarp 7 val. ryto ir 7 val. vakaro darbo dienomis.

Kad „Soc. Sec." įstaiga galėtų jums geriau ir greičiau patarnauti, skambindami turėkite su savimi:

1. „Soc. Sec." numerį;

2. sąrašą klausimų, į kuriuos norite gauti atsakymus;

3. neseniai gautus pranešimus ar kitą korespondenciją iš „Soc. Sec." įstaigos;

4. popieriaus ir pieštuką, kad galėtumėte užsirašyti atsakymus į jūsų klausimus.

„Soc. Sec." įstaigos tarnautojai labiausiai užsiėmę yra pirmosiomis savaitės ir mėnesio dienomis. Jei galite, neskambinkite tomis dienomis. Visi užklausimai, ar jie buvo padaryti telefonu, ar atėjus į „Soc. Sec." įstaigą, laikomi konfidencialiai. „Soc. Sec." užtikrina, kad gausite tikslų ir mandagų atsakymą. Dėl tos priežasties įstaiga rekorduoja kai kuriuos pasikalbėjimus, kad galėtų patikrinti, ar tarnautojai buvo mandagūs ir jums patarnavo, kaip reikiant.

„Soc. Sec." įstaiga turi informaciją, kurią galite gauti Internet tinkle — tai įvairūs spaudiniai, formos, pranešimai, programų apibūdinimas ir t.t. Ši informacija yra skirta darbdaviams, vaikams, tėvams ir mokytojams. Tai galite rasti kompiuteryje: http://www.ssa.gov

Jums niekada nereikia mokėti už informaciją ar patarnavimus, kuriuos gaunate iš „Soc. Sec." įstaigos. Kai kurie verslininkai skelbiasi, kad jie gali pakeisti, reikalui esant, pvz., vedybų atveju, jūsų pavarde išduoti „Soc. Sec." korteles ar suteikti jūsų uždarbio pranešimus už užmokestį.

Bet visus tuos patarnavimus teikia nemokamai „Soc. Sec." įstaiga

„Soc. Sec." administracija yra vienintelis ir geriausias informacijos šaltinis apie „Soc. Sec." reikalus. Ši įstaiga laikas nuo laiko atsiunčia žmonėms svarbią informaciją apie „Soc. Sec." mokėjimus-pensijas. Čia sąrašas dalykų, kuriuos „Soc. Sec." įstaiga praneša žmonėms:

1. Cost-Of-Living Adjustment (COLA) — gyvenimo pabrangimo pensijos pakėlimas. Kiekvieną sausio mėn. jūsų mokėjimai — pensija automatiškai padidėja, jeigu pragyvenimas pabrango. Jei jūsų „Soc. Sec." čekiai yra tiesiogiai pervedami į banką, įstaiga jums praneš iš anksto apie jūsų naujai gaunamą sumą. Jei gaunate čekius į namus, jums irgi bus pranešta apie padidėjusią sumą.

Jeigu gaunate pensiją, bet dar dirbate, turite žinoti, kiek galite uždirbti ir neprarasti dalies ar visos pensijos. Galima uždirbti suma didėja kasmet. Apie naują sumą, kurią galima uždirbti ir nepažeisti „Soc. Sec." mokėjimų, jums įstaiga praneša iš anksto. Jeigu būna kokių pasikeitimų sumoje, kurią gaunate iš „Soc. Sec." apie tai įstaiga jus iš anksto informuoja.

„Soc. Sec." įstaiga praneša visa tai dažniausiai paštu, bet būna atvejų, kad „Soc. Sec." atstovas gali pas jus atvykti. Jis jums parodys dokumentą, kad yra „Soc. Sec." tarnautojas, prieš pradėdamas kalbėti apie jūsų „Soc. Sec." reikalus. Jeigu jūs abejojate, paskambinkite į įstaigą ir paklauskite, ar tas asmuo yra „Soc. Sec." siųstas.

Naudotasi informacija iš „Soc. Sec." leidinėlio 1998.

* **Valstybinė veterinarijos tarnyba**, ištyrusi UAB „Batkūnai" iš Danijos įvežtų 21.5 tonos kiaulienos produktų, nustatė, kad jie užkrėsti salmonelėmis. Ištyrus UAB „Klaipėdos maisto žuvis" iš Nyderlandų atgabentą beveik 20 tonų šaldytų Baltijos silkių krovinį, žuvyse rasta daug parazitų. Klaipėdos apskrities valstybinės veterinarijos tarnybos pareigūnai šiomis dienomis išaiškino nemažai veterinarinių ir higieninių taisyklių pažeidimų Kretingos, Skuodo, Šilutės ir Klaipėdos rajonų pieno priėmimo punktuose ir mėsos perdirbimo įmonėse.

Gražina Liautaud (kairėje), „Lietuvos Vaikų vilties" komiteto pirmininkė, atvažiavęs į JAV gydytis Arūnas Macelis su mama Jadvyga, Edita Gramauskaitė — globėja, Jurgita Norvaišaitė.

A.†A.
KAZIUI LINKUI

mirus, žmoną MĖTĄ, dukterį NERIJĄ ir žentą ROMĄ KASPARUS nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Angelė Poškaitienė
Aušra ir Algis Sauliai

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA
Turi laidotuvių patalpas visose Čikagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose
Patarnavimas 24 val.

GAIDAS – DAIMID
FUNERAL DIRECTORS
Directors of Eudeikis Funeral Home (EST 1908)
GERALD F. DAIMID
4330 So. California **4605 So. Hermitage**
10727 S. Pulaski Rd. **5948 S. Archer Ave.**
ALL PHONES
1-773-523-0440
SERVICES AVAILABLE AT OTHER CHICAGO AND SUBURBAN LOCATIONS PROVIDING BURIALS AND SHIPMENT TO LITHUANIA

LACK & SONS
FUNERAL DIRECTORS
HICKORY HILLS, 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK, 6541 S. KEDZIE AVE.
ALL PHONES
1-708-430-5700

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS
MARQUETTE PARK 2533 W. 71 ST.
CICERO 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.
ALL PHONES
CHICAGO 1-773-476-2345
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas) Tel. 1-800-994-7600

VANCE FUNERAL HOME
FUNERAL DIRECTORS
SERVICES AVAILABLE AT OTHER CHICAGO AND SUBURBAN LOCATIONS
CICERO, 1424 S. 50 AVENUE
WESTCHESTER, 10501 W. CERMAK
CHICAGO, 6801 BELMONT
ALL PHONES
1-708-652-5245

MARIAUS BUIVYDO LAIDOTUVIŲ PASLAUGOS
Specializuojasi palaikų perkėlimu perlaiduojant Lietuvoje.
Tel. 630-243-0003 *(palikite žinutę)*, P.O. Box 27, Lemont, IL 60439

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

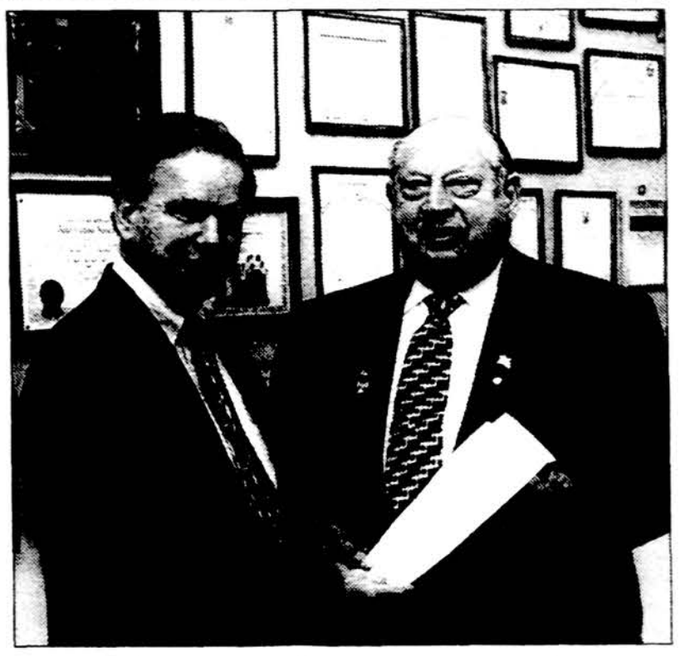

Dr. Kastytis Jucas (kairėje) ir Evergreen Park, IL, miestelio meras Anthony Vacco, paskelbęs gegužės 4 d., kovai su odos vėžio diena.

Dr. Kastytis Jucas, dermatologas, odos chirurgas, kviečia visuomenę nemokamai konsultacijai: odos vėžio, melanomos ir įtartinų auglių odos paviršiuje. Patikrinimas bus nuo gegužės 15 iki birželio 15 d. Susitarti telefonais: 773-778-7477; 773-489-4441. Gegužės mėnesį, prasidedant intensyvesnei vasaros saulei ir karščiams, kai žmonės mėgsta daugiau laiko praleisti gamtoje, stengiamasi atkreipti didesnį dėmesį į odos vėžio pavojus. Siūlome pasinaudoti šia dosnia profesionalo-specialisto paslauga.

Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje", gegužės 27 d., trečiadienį, 2 val. popiet, dainų popietę su muz. Faustu Strolia paįvairins aktorė Nijolė Martinaitytė. Visi maloniai kviečiami ir laukiami linksmai praleisti trečiadienio popietę bendraminčių tarpe, susipažinti su naujais žmonėmis ir su malonia viešnia, akt. Nijole, gardžiai papietauti jaukioje, vėsioje „Seklyčioje". Atvykite!

Šį vakarą, (šešt., gegužės 23 d.), 7 val. v., visi kviečiami gausiai susirinkti į Jaunimo centro kavinę ir pasiklausyti antrosios „Poezijos dienų" dalies — poetų Juliaus Kelero, Vainio Aleksos ir Daivos Karužaitės, skaitančių savo kūrybą. Maloniai kviečia JAV LB Kultūros taryba.

Suvalkiečių draugija Čikagoje ruošia linksmą gegužinę gegužės 24 d., sekmadienį, 12 val., Vytauto Didžiojo šaulių salėje, 2417 W. 43rd Str. Maloniai kviečia ir laukia visų narių bei svečių gausiai dalyvauti, linksmai praleisti popietę. Šeimininkės pasiruošusios gerai svečius pavaišinti, Kostas Ramanauskas linksmins gera muzika, bus laimėjimai. Valdyba sako: „Iki pasimatymo gegužinėje!"

Joseph ir Valeria Stanaičiai, Oak Lawn, IL, siųsdami prenumeratos mokestį, atsiuntė 105 dol. auką mūsų dienraščiui. Esame nuoširdžiai dėkingi.

Kun. Gintaras Vitkus, SJ, Kauno Jėzuitų gimnazijos direktorius ir visų Lietuvos katalikiškų mokyklų sąjungos pirmininkas, gegužės 24 d., 12 val., kalbės Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Jis papasakos apie lietuviško jaunimo auklėjimo rūpesčius bei džiaugsmus. Tai bus tikrai svarbus pranešimas. Susitikimą su kun. G. Vitkum ruošia PLC renginių komitetas, kartu kviesdamas dalyvauti ir papietauti (žada ypač skanius pietus).

Pirmadienį, gegužės 25 d., yra JAV valstybinė šventė — Memorial Day (Prisiminimo diena). „Draugo" redakcija, administracija ir spaustuvė nedirbs, todėl ir antradienio dienraštis nebus išleistas. Linkime visiems malonaus ir saugaus savaitgalio!

Memorial Day (Mirusiųjų prisiminimo dieną) Mišios šv. Kazimiero lietuvių kapinėse bus 10:30 val. r. Jas aukos t. marijonų provinciolas kun. **Donald Petraitis, MIC**. Giedos **Lietuvos Vyčių choras**, vadovaujamas **Fausto Strolios**, taip pat dalyvaus Kolumbo Vyčių garbės sargyba, Darius Girėnas Amerikos legiono 271 postas, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė.

LKVS-gos „Ramovė" Čikagos skyriaus mirusių ramovėnų kapai Lietuvių tautinėse kapinėse bus lankomi gegužės 24 d., sekmadienį. Ramovėnus ir jų šeimos narius prašoma 10 val. r. rinktis prie kapinių administracijos pastato. Šv. Kazimiero lietuvių kapinės bus lankomos gegužės 25 d., pirmadienį, 9 val. r. Prašoma rinktis prie Romo Kalantos paminklo.

Prel. Ignas Urbonas, buvęs Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, Gary, IN, praneša, kad nuo gegužės 18 d. persikėlė į Lemontą, darbuosis Pal. Jurgio Matulaičio misijoje. Jo naujas adresas yra: Rev. I. Urbonas, 14915 - 127th Street #100, Lemont, Illinois 60439.

Moksleivių ateitininkų stovykla Dainavoje numatoma š.m. liepos 19-25 d. Tolimesnė informacija bus spausdinama „Draugo" šeštadieninėse „Iš Ateitininkų gyvenimo" skyriaus laidose.

KUR ŠIEMETINIAI ABITURIENTAI?

Baigiasi gegužės mėnuo. Šiuo metu jau daug metų iš eilės paskutinis „Draugo" puslapis būdavo papuoštas jaunų, talentingų, gabių lietuvių kilmės jaunuolių nuotraukomis ir aprašymais. Kad taip pat buvo rengiamas abiturientų pristatymo pokylis, atrodo kaip antraeilis dalykas (žinoma, labai malonus), bet pats pasididžiavimas jais lietuviškoje spaudoje labai vertingas.

Kaip žinome, abiturientų pokylį ruošdavo Moterų federacija. Ar šventusi savo 25 metų sukaktį ši vertinga organizacija jau išnyko? Galėjo lietuvius jaunuolius, baigusius gimnazijas visuomenei pristatyti ir JAV LB Kultūros taryba, kuri taip rūpestingai ruošia įvairius renginius, galėjo tuo pasirūpinti ir JAV ar PLB Švietimo taryba... O kam didžiausias dėl to nuostolis? Lietuviams jaunuoliams ir visuomenei, kuri jaučia gyvastingumą, pasiskaičiusi apie jų pasiekimus, pažiūrėjusi į nuotraukose besišypsančius veidus.

Ar jau per vėlu? Ir taip, ir ne! Galbūt vėlu ruošti užbaigimo pokylį, bet nevėlu nedelsiant imtis darbo, suorganizuoti aprašymų bei nuotraukų surinkimą, ne tik Čikagoje ir apylinkėse, bet kituose lietuvių telkiniuose, kur tik yra to amžiaus jaunuolių, šiemet baigiančių gimnazijas. Jeigu ne kitaip, tai siųskite medžiagą tiesiai į „Draugą" — su džiaugsmu spausdinsime!

O dėl to nedovanotino neveiklumo, kuris pastaruoju metu mūsų tarpe vis dažniau pasireiškia, reikėtų rimtai susirūpinti. Dar nelaikas mums išnykti, dar „mūsų lietuviškoji daina, nors gyvename toli nuo Lietuvos, nesudainuota".

D.B.

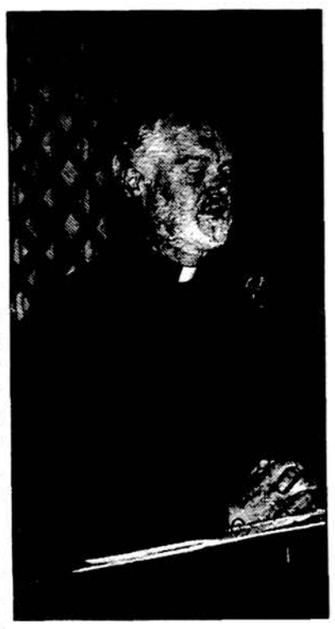

Kun. Antanas Saulaitis, SJ, su kuriuo atsisveikinimas, jam išvykstant į Lietuvą, ruošiamas birželio 21 d. Jaunimo centre.

DRAUGO FONDAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. 773-585-9500

MIRUSIŲJŲ PRISIMINIMO DIENA

Mirusiųjų prisiminimo ir jų kapų puošimo bei lankymo diena JAV skirta gražiausiam metų laikui — pavasariui — gegužės mėnesio gale. Didelė dalis brangaus atminimo kapų mūsų lietuviškoje bendruomenėje jau yra JAV kapinėse ar kitur plačiam pasaulyje. Daug artimųjų kapų yra Lietuvoje ir plačiuose Sibiro plotuose, amžinojo įšalo žemėje. Tuos kapus mirusiųjų prisiminimo dieną nei aplankyti, nei papuošti negalime.

Kur tie mirusieji bebūtų — ar kapuose su puošniais paminklais, ar Lietuvos smėlio kalnelyje, po egle prie partizanų bunkerio, ar šiaurės ledynuose, — visus turime šią dieną prisiminti maldose, mūsų darbuose, tęsiant jų atliktus žygius, jų aspiracijas, jų viziją ir pastangas lietuvių tautos išlikimui, jos geresniam rytojui.

Lietuviško dienraščio leidyba išeivijoje besirūpinantis Draugo fondas per tuos penkerius metus jau nemažai savo narių, garbės narių ir rėmėjų palydėjo į amžinybę. Juos visus šią dieną prisimename su pagarba ir su padėka už paramą spausdintam lietuviškam žodžiui. Ne vienas Draugo fondo narys ar narė savo mirusius artimuosius įrašė į Draugo fondo garbės narių bronzos lentą „Draugo" patalpose, kad tie vardai ir pavardės liudytų ir liktų pavyzdžiu mūsų jaunajai kartai.

Nuvys kapų dieną mirusiems nuveztos gėlės ir vainikai, laiko vėjas užpustys jų paliktas pėdas. Jų atminimas geriausiai pasiliks Draugo fonde, garbės narių bronzos lentoje, kad lietuvybė dar ilgai būtų išlaikyta dėdės Samo žemėje.

ALMOS FONDAS

Sol. Praurimei Ragienei, atsisakius honoraro, giedant dukters vestuvėse, **Liubormiras ir Vanda Bichnevičiai** paaukojo Almos fondui 100 dol.

Infant of Prague Co, 10513 Knights of Columbus, Florida State Council per **Owen Flanagan** aukojo 125 dol.

Šiaučiūnienė Stasė a.a. sūnaus **Algirdo Šiaučiūno** atminimui aukojo 100 dol.

A.a. Kazio Linkaus atminimą pagerbdami, draugai, pažįstami ir giminės aukojo Almos fondui. Tai Dalia ir Kęstutis Ječiai, Danutė ir Raimundas Korzonai, Julė ir Jonas Kučinskai, Anastazija ir Antanas Linai, Anoniminė auka, Vida ir Šarūnas Rimai, Genė ir Rimvydas Rimkai, Rima ir Vert Sell, Dalia ir Liudas Šleniai, Henrieta ir Vytas Vepštai, Lakštuonė ir Gintautas Vėžiai, Evergreen bankas — Vėžių „Matching contribution, Jonas Veselka ir Rasa Krase, Jūra ir Algis Bakaičiai, Nerija ir Romas Kasparai. Iš viso surinkta 600 dol.

Almos Adamkienės ir Lietuvos vaikų vardu dėkojame už aukas, kurios nurašomos nuo mokesčių Tax. I.D. 36-4124191. Čekius rašyti „Lietuvos našlaičių globa", pažymint, kad skirta Almos fondui; siųsti 2711 West 71st Str., Chicago, IL 60629.

Birutė Jasaitienė

Folklorinis ansamblis „Delcia", atlikęs programą Pasaulio lietuvių centre gegužės 15 d. Iš kairės: Aušra Veličkaitė, Gediminas Markevičius, Silvija Eglynaitė, Rūta Mockuvienė, Pranciškus Ivinskis ir vadovė Eglė Ivinskienė.

Pavasario vajaus įnašai

Su 1,000 dolerių:

Dalia A. Woss, tėvų a.a. Alfonso ir Genovaitės Ažubalių atminimui, **garbės nariai,** iš viso 1,200 dol., Ringos, NJ.

Su 500 dolerių:

Marija Graužinis, tėvų a.a. Marijos ir Jurgio Graužinių atminimui, iš viso 550 dol., Chicago, IL.

Su 400 dolerių:

Dr. J. J. PLikaitis, **garbės narys,** iš viso 2,500 dol., Arlington Hts., IL.

Su 250 dolerių:

Stasys Jokubauskas, **garbės narys,** iš viso 1,250 dol., Palos Hills, IL.

Su 200 dolerių:

Ona Dovydaitienė, iš viso 800 dol., Thompson, CT.

Su 100 dolerių:

Gražutė Sirutis, **garbės narė,** iš viso 1,100 dol., Santa Monica, CA.

Irena Raulinaitienė, iš viso 200 dol., Glendale, CA.

Su 70 dolerių:

Aleksandras Blinstrubas, iš viso 170 dol., Summit Argo, IL.

Su 25-20 dolerių:

Nijolė ir Kostas Žalnieraitis, iš viso 375 dol., Clarendon Hills, IL.

Martynas Kleinaitis, iš viso 95 dol., St. Petersburg, FL.

Algirdas Gustaitis, iš viso 100 dol., Los Angeles, CA.

Su 10 dolerių:

Julijona Fraser, El Cerito, CA.

Visiems nuoširdžiai dėkojame.

Fondo iždininkas

• **Union Pier, MI,** skersai kelio nuo ežero **išnuomojama vasarvietė** – visam sezonui, arba mėnesiui ar savaitėm. **Tel. 773-776-4755.**

SKELBIMAI

• **Galiu padėti legaliai gauti „SOC. SECURITY"** kortelę, vairavimo leidimą (**driver's license**) ir vizų pratęsimą. Ed. Šumanas, **tel. 1-708-246-8241.**

(sk.)

• **Dėmesio lietuviai!** Naujas JAV imigracijos vizų tikrinimas prasidės **balandžio mėn.** Pasibaigusias vizas galiu pratęsti. Žmonės iš kitų valstijų gali pasiųsti man duomenis paštu. **Ed.Šumanas, 5701 Linden, La Grange, IL 60525, tel. 1-708-246-8241.**

(sk.)

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

(sk.)

• **Automobilio, namų ir ligos draudimas** atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreipkitės pas A.Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, **9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Pk., IL 60805-2325. Tel. 708-422-3455.**

(sk.)

• **Prieš užsisakydami paminklą** aplankykite **St. Casimir Memorials, 3914 W. 111th St.** Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą, brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip jau buvo jūsų pageidauta. **Sav. Lilija ir Vilimas Nelsonai. Tel. 773-233-6335.**

(sk.)

• **DĖMESIO! VIDEO APARATŲ SAVININKAI!** Norėdami tikrai kokybiškai išversti video įrašus iš Lietuvoje naudojamos PAL sistemos į amerikietiškąją NTSC ir atvirkščiai, kreipkitės į **INTER-VIDEO 3533 S.Archer Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 773-927-9091. Sav. Petras Bernotas.**

(sk.)

• **BALTIC MONUMENTS,** 1108 Amber Drive, Lemont, IL, 60439. Prie pat PL Centro. **Tel. 630-243-8446.** Leonida ir Gediminas Kazėnai. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis. Pageidaujant atvykstame į namus.

(sk.)

• **Naudingi patarimai** ir konkreti pagalba norintiems grįžti į Lietuvą. Puikiai įrengti butai, privačios valdos. Nuoširdus, nebrangus ir sąžiningas patarnavimas. Kreiptis: **Danutė Žilevičienė, Kliinikų g. 11-12, 2055 Vilnius, Lietuva. Tel. 370-2-748056, fax: 370-2-261165.**

(sk.)

• **Tik 46 centai už minutę,** skambinant **į Lietuvą; 9,9** cento – **JAV!** Negi atsispirsite tokiam **RSL/CYBERLINK** pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. **Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556.**

(sk.)

• **Kviečiame aplankyti** dail. **Vaclovo Rato** grafikos parodą Lietuvių Dailės muziejuje, Lemonte, **gegužės 23 – birželio 27 dienomis.** Atidarymas **gegužės 23 d., šeštadienį, 7 v.v.**

(sk.)

• **Neringos restorane,** 2632 W.71 St., gegužės 23 d., šeštadienį, 8 val. vakaro gros **Algimanto Barniškio grupė.** Visus kviečiame pasilinksminti ir pasivaišinti lietuviškais valgiais ir gėrimais. **Tel. 773-476-9026.**

(sk.)

• **Puikus kambarys,** sveikas maistas, visos reikalingos paslaugos suteikiamos susirgusiam arba asmeniui, kuris nebegali gyventi vienas. Tel. **773-863-8980, Apolonija.**

(sk.)

• **Saint Joseph's Parish,** Scranton, PA, klebonas **Msgr. Peter Madus,** globoja 15 našlaičių Lietuvoje, kurių globai atsiuntė **$2,250** ir dar prašo 11 našlaičių anketų – pavardžių, kad ir jiems galėtų padėti. Dėkojame gerajam klebonui ir jo parapijiečiams! **„Lietuvos Našlaičių globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.**

(sk.)

• **A.a. Natalijos Meižienės,** savo mamos, atminimą pagerbdama, dr. **Lilija Ignatonienė** aukoja **$150** – vieno našlaičio paramos metinį mokestį Lietuvos našlaičiui. Dėkojame! **„Lietuvos Našlaičių globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.**

(sk.)

• **„Saulutė"** Lietuvos vaikų globos būrelis, turi konkretaus vaiko rėmimo programą: rėmėjas, aukojantis $20 per mėnesį (t.y. $240 per metus, sumokant iš karto ar dalimis), gali remti specifinį vaikutį, gauti vaiko adresą bei aprašymą. Jei nori, gali asmeniškai bendrauti su vaiku, bet tai nebūtina. „Saulutė" dėkoja naujiems rėmėjams, bei dar metus tęsiantiems paramą: Dainai ir dr. Donatui Siliūnams **$240**; Allan ir Barbara Dombra **$240**; dr. Vitai Valadkienei **$240**; Gary Boone **$240**; dr. Austei Vygantienei **$240**; Joannai Kirvaitienei **$240**; Jane Dwyer **$480** (už du vaikus); Marijai Andrijonaitei **$240**; Giedrei (Strimaitytei) Larson ir jos broliui Tadui Strimaičiui **$240**. Labai ačiū! **„Saulutė", 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL, 60089. Tel. (847) 537-7949, tel. arba fax (847) 541-3702. Tax ID #36-3003339.**

(sk.)

• „Saulutė", Lietuvos vaikų globos būrelis, dėkoja už aukas padėti našlaičiams, invalidams vaikams ir daugiavaikėms šeimoms Lietuvoje. Aukotojai: dr. Linas Sidrys **$50**, Miglinas TV (Tomas Miglinas) **$50**, dr. Richard Parker **$25**, Valentina Dailidka **$30**, Liūda ir Vytenis Čiurlioniai **$40**, a.a. Romo Krono atm., dr. Eugenijus Lelis **$25**, Nijolė Kersnauskaitė **$20**, Brighton Parko namų savininkų draugija (Viktoras Utara) **$100**, Baltimorės LB (ižd. J.Saurusaitis) **$100**, dr. Domas Lapkus **$50**, Omaha Lithuanian Women's Club **$100** Almos Adamkienės labdarai, Southwest Federal Savings (Sheri Deno) **$50**, Mark ir Kim Havlik (Allstate) **$25**, anoniminiai **$7,000**. Labai ačiū! **„Saulutė", 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL, 60089. Tel. (847) 537-7949, tel. arba fax (847) 541-3702. Tax ID #36-3003339.**

(sk.)

• **A.a. Danutės Mataitienės** atminimą pagerbiant, Antanas Mataitis **atsiuntė $245** auką „Saulutei", Lietuvos vaikų globos būreliui, paremti vargingai gyvenančius vaikus Lietuvoje, suaukota Baltic Bakery bendradarbių **$100**, Kankų šeimos **$25**, Vito ir Reginos Kazlauskų **$20** ir Leonora T.Pawelak **$100**. „Saulutė" dėkoja už auką ir reiškia nuoširdžią užuojautą a.a. Danutės Mataitienės artimiesiems.

(sk.)

TĖVIŠKĖS EV. LIUTERONŲ BAŽNYČIA
6641 S. Troy St., Chicago, IL 60629
sekmadieniais 10:30 val. ryto lietuviškos pamaldos ir sekmadieninė mokykla
Vyskupas Hansas Dumpys
Tel. 708-386-3269

ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S.Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
(1/2 bl. į šiaurę nuo Balzeko muziejaus)
Tel. 773-582-4500
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 708-301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S.Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAI
L.Rane & I.Feyman
40 metų patirtis ir profesionali pagalba imigracijos bei kitose teisinėse srityse.
5213 S.Archer Ave., Chicago, IL 60632.
Tel. 847-361-7636 (kalbame lietuviškai). Mes jūsų paslaugoms 24 val. per parą, 7 d. per savaitę.